PER SABER-NE MÉS

ENIG-MES

GANXONS

EL TRINQUET QUADERNS DIDÀCTICS

EDITA
Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols
Arxiu Municipal

COL·LECCIÓ
El Trinquet
Quaderns Didàctics
Proposta d'unitat didàctica núm. 9.2
Enigmes Ganxons - Per saber-ne més

AUTORIA
Josep Auladell
Marc Auladell
M. Àngels Suquet

GRAFISME I MAQUETACIÓ
Dosis Studio

EL TRINQUET
QUADERNS
DIDÀCTICS
Publicacions de Sant Feliu de Guíxols

El nom trinquet en terminologia naval serveix per designar el pal més proper a proa en les embarcacions de més d'un pal o també la vela que s'enverga en el trinquet. En la parla popular ganxona s'anomenen trinquets els petits crancs que hi ha a les roques.

Exemplar gratuït
Dipòsit legal: GI 664-2019

Qualsevol part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny, il·lustracions i fotografies, pot ser reproduïda, emmagatzemada i/o transmesa sempre i quan es demani l'autorització prèvia de l'autor, l'editor o el titular dels drets d'explotació.

Portada: capçalera del setmanari *El Guixolense*. AMSFG. Hemeroteca

EL TRINQUET
QUADERNS
DIDÀCTICS

ENIG-MES

GANXONS

Per saber-ne més...

El projecte “Enigmes ganxons” és una iniciativa del PFI-PTT Guíxols-Vall d’Aro per tal d’acostar el passat històric de Sant Feliu de Guíxols a l’alumnat de la ciutat. La realització s’ha fet durant el curs 2018-2019 en col·laboració amb l’Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols (AMSFG), tot tenint com a referència els recursos de “De bat a bat. Sant Feliu barri a barri” dels Tallers d’Història (Servei Pedagògic de l’AMSFG).

En primer lloc l’alumnat del centre ha fet la identificació i tria dels elements que consideraven més característics de cadascun dels barris guixolencs. També els han localitzat i situat en un plànol de la ciutat. En segon lloc, han fet cerca d’informació sobre cadascun dels 32 elements escollits. Paral·lelament, l’AMSFG ha preparat documents i publicacions sobre els mateixos elements. A continuació s’han organitzat diverses visites dels nois i noies a l’arxiu per contrastar les dades recollides amb les fonts documentals i bibliogràfiques preparades pels tècnics. A partir d’aquestes visites, l’alumnat ha polit la informació i han preparat les preguntes o enigmes a resoldre.

Aquest llibret és una petita guia amb informació sobre cadascun dels elements de la gimcana. Hi trobareu un resum de la seva història, una imatge anterior al seu aspecte actual i un document de l’Arxiu Municipal que hi fa referència.

1 MONESTIR

Els orígens del monestir són desconeguts però es remunten probablement al segle X. La seva finalitat era explotar el territori i cristianitzar la població. La comunitat de monjos benedictins que el regia des de la fundació va ser suprimida l'any 1835. En els seus gairebé mil anys d'història, el conjunt arquitectònic ha experimentat nombroses transformacions. De la primera època es conserva la Porta Ferrada, un pòrtic de pedra de funció desconeguda aixecat al segle X, i un tram de l'església romànica construïda al segle XI. També, la torre del Fum (s. X) i la torre del Corn (s. X-XI), que formaven part del recinte emmurallat del monestir i des de les quals es donava avís de perill a la població. A mitjan segle XVIII es construí el portal de Sant Benet i els dos cossos en forma de L (que encara existeixen) destinats a dependències per als monjos.

Perspectiva del monestir de Sant Feliu, al primer quart del segle XX, amb el portal de Sant Benet en primer terme. AMSFG. Col·lecció Santiago Güitó Palé (autoria: Valentí Fargnoli).

Projecte de construcció d'un nou edifici del monestir de Sant Feliu de Guíxols destinat a les dependències monacals, realitzat per Pau Trillas l'any 1743. AMSFG. Fons Monestir.

2 AJUNTAMENT

El monestir de Sant Feliu de Guíxols acumulà un gran patrimoni i esdevingué un poderós senyor feudal, al mateix temps que al seu redós hi anava prenent forma la població de Sant Feliu de Guíxols. L'any 1354 se signà una concòrdia entre l'abat, el rei i els representants del municipi en què Sant Feliu esdevenia una vila mig reialenca i mig sota senyoria eclesiàstica. Aquest pacte consolidà formalment l'organització del municipi i certificà la possibilitat de disposar d'uns representats propis. Precisament per això l'any 1355 s'inicià el Llibre Vermell, un volum que recull els privilegis i documents més importants per a l'ajuntament i la vila, alguns d'ells d'època anterior.

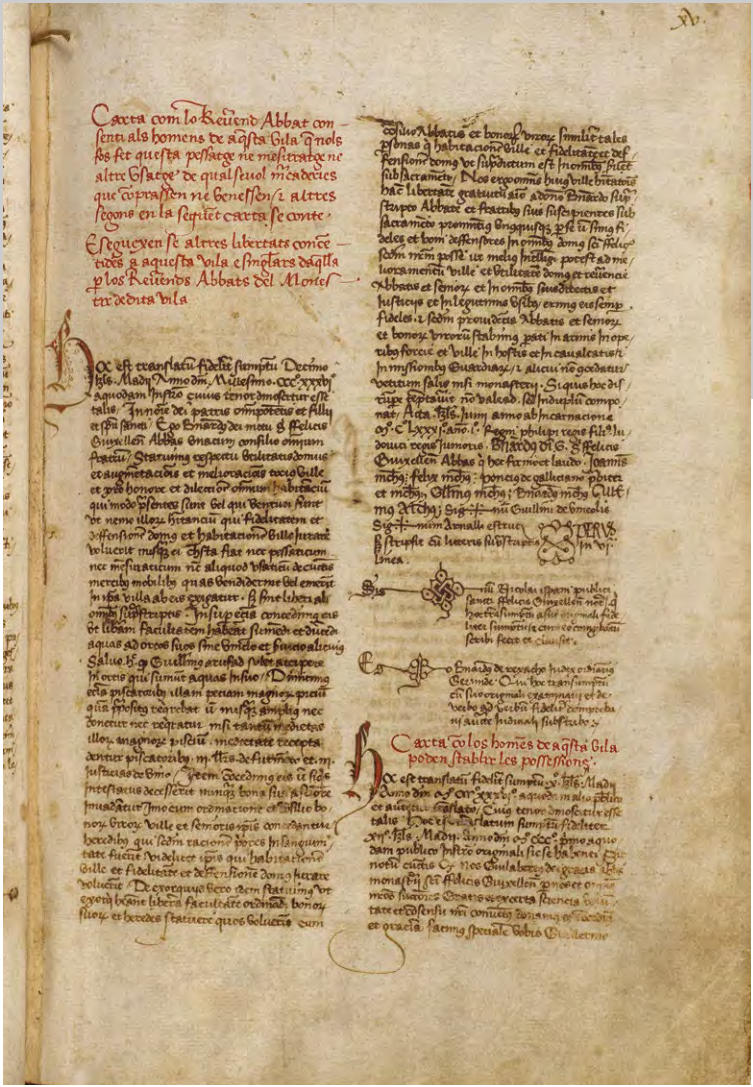

Edifici de l'ajuntament de Sant Feliu vist des de la plaça del Mercat, l'any 1943, afectat per un bombardeig de la Guerra Civil espanyola. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria: Joan Sabater Casanovas).

Pàgina del Llibre Vermell amb la transcripció d'un document de 1336. AMSFG, Fons Ajuntament.

3 ANTIC HOSPITAL

La primera noticia de l'Hospital de pobres de Sant Feliu apareix l'any 1305 en un testament. Aquest primer hospital estava situat en el carrer de Sant Joan, dins el recinte emmurallat de la vila, i consistia en una o dues habitacions d'una casa. L'evidència del seu espai massa reduït va portar a la construcció fora muralles (al lloc on va estar fins el 2003) d'un nou hospital l'any 1595. L'hospital era de titularitat municipal, però ja el 1813 demanaren al bisbe poder fer oficiar missa a l'hospital, en una capella anomenada de sant Narcís on hi havia una imatge d'aquest sant i de la Verge de la Misericòrdia.

GOIGS EN ALABANSA DE MARIA S.MA
BAIX LA INVOCACIÓ DE MARE DE MISERICORDIA,
Protectora del S. Hospital de la Real Vila de S. Feliu de Guixols.

Entre los homens, y Deu
Iris de pau, y concordia;
Mare de Misericordia
asistiunos, puix podeu.
En tan trista situació
nos posá l' primer pecat,
que tots fills de iniquitat
som desde la concepció;
Deu per nostra protecció
sola á Vos graciosa os feu, &c.
Del Paradís desterrats
per la primera sentencia,
vingué la alta Providencia
eu darnos dos advocats;
los merits pues millorats
de la causa, com se veu, &c.
Vostre Fill, y Vos apar
heu partit nostres afanys,
per reparar los molts danys
que l' pecat nos va causar;
ditxós pecat, que humanar
ha fet en Vos tot un Deu, &c.
Ell ab sanch, Vos ab laments,
Ell ab Creu, Vos ab dolors
nos mostrareu vostres cors
amans, encesos, ardents;
ja pues que tals sentiments
son de nostra salut preu, &c.
Mes sent ell constituhit
Jutge de vius, y de morts,
de sa pietat los resorts
ab la justicia te unit;
gosa sols vostre esperit
de clemencia, lley y veu, &c.
Gracia, amor, mansuetut
afabilitat, ternura,
misericordia, dulsura,
valiment tot aqui acut;
volent de esta plenitut
ferne al Home un bon hereu, &c.
Persó nostra indignitat
no te que temer ab Vos,
buscant consol, y repós
en lo centro de pietat;
pues Deu, segons Sant Bernat,
pera tots un tot vos feu, &c.
Per Vos gracia l' Just alcanssa,
y lo Pecador perdó,
lo afligit consolació,
y lo atribulat bonanssa:
Ancora sou de Esperansa
per qui desmarrat se veu, &c.
Pero ab qui molt expresiva
resplandeix vostra pietat,
es ab lo desamparat
malalt, que os prega ab fe viva;
tierna sempre, y compasiva
los tristos suspirs rebeu, &c.
Del Sant Esperit regida
persó la Iglesia os invoca,
de tots los homens en boca
dels malalts salut cumplida;
Vos que sia ben oída
nostra Oració procureu, &c.
A eix fi l' Sant Hospital
de esta Vila ab confiansa,
baix vostre manto se llansa
per protecció general;
ab amor pues especial
per tots sos malalts pregueu: &c.
Si entre nosaltres, y Deu
posa lo Enemich discordia,
Mare de Misericordia
asistiunos, puix podeu.

℣. *Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.* ℟. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis & corporis sanitate gaudere: & gloriosa beatæ Mariæ semper virginis intercessione, à presenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia. Per Dominum nostrum, &c. ℟. Amen.

Gerona: Per Agusti Figaró Impresor de S. M.

Sala de l'Hospital de Sant Feliu destinada a acollir fins a 5 malalts tuberculosos. AMSFG. Fons Hospital de Sant Feliu de Guíxols (autoria desconeguda).

Goigs en lloança de la Marededéu de la Misericòrdia, protectora de l'Hospital de Sant Feliu de Guíxols. Editats a Girona entre 1823 i 1848 per l'impressor Agustí Figaró. AMSFG, Fons Hospital de Sant Feliu de Guíxols.

4 CASA VIADER

La casa Viader és un edifici d'estil modernista destinat a habitatge i originàriament a una activitat d'impremta i llibreria a la planta baixa. L'edifici era propietat d'Octavi Viader i Margarit que aprengué l'ofici d'impressor a Barcelona. Entre els anys 1905 - 1906 Octavi imprimiria sobre fulls de suro l'obra *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha* edició que li suposaria obtenir les medalles d'or a les exposicions de Saragossa (1908) i Leipzig (1914). Viader imprimiria amb el mateix sistema altres llibres com *Les dues germanes* (1907) o *Tirant lo Blanc* (1920). Pels seus treballs el rei Alfons XIII el nomenà Cavaller d'Isabel la Catòlica. El seu fill Josep M. Viader també va realitzar una impressió de *El Quijote* en suro.

Perspectiva de la Rambla pels volts de l'any 1966. A la dreta, en primer terme, l'edifici de can Viader. AMSFG. Col·lecció Jordi Gaitx Moltó (autoria desconeguda).

Pàgina de l'edició en fulls de suro de *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*, de Miguel de Cervantes, realitzada el 1955 per l'impressor guixolenc Josep M. Viader. AMSFG. Biblioteca auxiliar.

5 EDIFICI DE LA CAIXA

L'edifici de la Caixa és obra de l'arquitecte Rafael Masó i Valentí (1880 - 1935). D'estil noucentista, pertany a l'època de major productivitat de Rafael Masó en la que també podem incloure les cases de la urbanització de s'Agaró. En l'edifici cal destacar la torre mirador, els arcs de mig punt que donen pas a un petit porxo d'entrada, i les columnes amb estrígils del primer pis. La planta baixa de l'edifici estigué destinada a una entitat bancària, mentre que en el primer pis s'instal·là una biblioteca pública, antecessora de l'actual Biblioteca pública Octavi Viader Margarit.

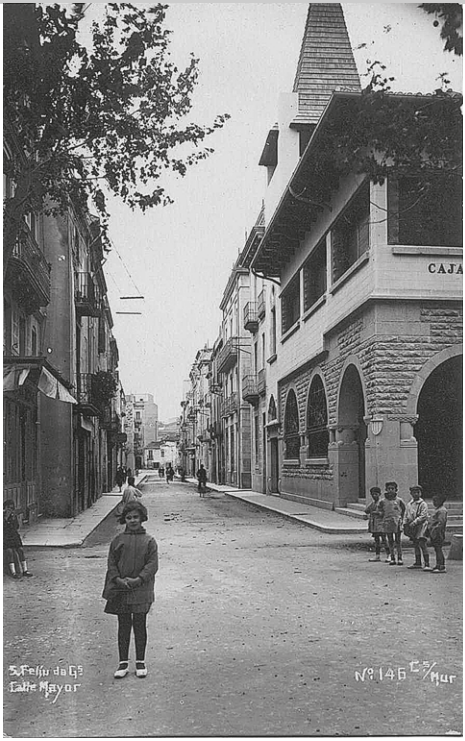

Perspectiva del carrer Major des de la Rambla, pels volts de l'any 1930. A la dreta, en primer terme, l'edifici de la Caixa de Pensions. AMSFG. Col·lecció Espuña - Ibáñez (autoria: Ricard Mur Dargalló).

Llibreta d'estalvis de la sucursal del carrer Major de la Caja de Pensiones para la Vejez y Ahorros a nom de Pere Balmaña, 1927-1931. AMSFG. Fons família Balmaña-Canet.

CUENTA DE AHORRO (1)

FECHA	CONCEPTO	OPERACIONES Y SALDO
1927		
Abril 29	Saldo	10000
Septbre 1º		6000
	Saldo	4000 ..
Idem 22		350 .
	Saldo	500
Octubre 15		1500 ..
	Saldo	2000 .
" 21		400
	Saldo	1600 ..
Noviembre 10		900 .
	Saldo	700 ..
" 25		3000 .
	Saldo	3700 .
Diciembre 31	Intereses	113 50
1928	Saldo	3813 50
Enero 9		3500 .
	Saldo	7313 50

(1) La Caja ruega a sus imponentes se sirvan anotar en este estado las operaciones de imposición, de reintegro y de abono de intereses que se realicen en su Cuenta de Ahorro, para facilitarles la determinación constante del saldo a su favor, entendiéndose que las consignaciones hechas en el estado, no tendrán valor probatorio contra los asientos y saldos que resulten de la contabilidad de la Caja, de conformidad a los talones y resguardos librados por la misma.

FECHA	CONCEPTO	OPERACIONES Y SALDO
1928		
Febrero 29	Saldo	7313 50
" "		300 .
" "	Saldo	6813 50
Abril 7		1700 .
	Saldo	8513 50
Mayo 19		400 .
	Saldo	8113 50
Agosto 16		850 ..
	Saldo	7263 50
Septbre 1º		5500
	Saldo	1763 50
Idem 6		3500 ..
	Saldo	5263 50
Septbre 29		1000
	Saldo	4263 50
Octubre 22		300 .
	Saldo	3963 50
Idem 31		1600 ..
	Saldo	5563 50
Diciembre 31	Intereses	78 03
" "	Saldo	5641 53

6 EL PASSEIG

Entre la vila medieval guixolenca i la vora del mar hi havia un gran sorral, on es construïen vaixells i feinejaven els pescadors, d'una amplada aproximada de 150 metres. L'any 1834 l'Ajuntament acordà plantar dues primeres rengleres d'arbres en aquell espai. El carrer que es formà entre les cases i la primera renglera d'arbres es conegué com a carrer del Mar i la zona continua com a passeig del carrer del Mar. L'any 1854 es plantà una tercera renglera d'arbres. A partir d'aquell moment es començaren a alçar les cases senyorials que donarien el seu caràcter particular al passeig del Mar com la de Miquel Suris, l'any 1859, o la de Joan Roig el 1864.

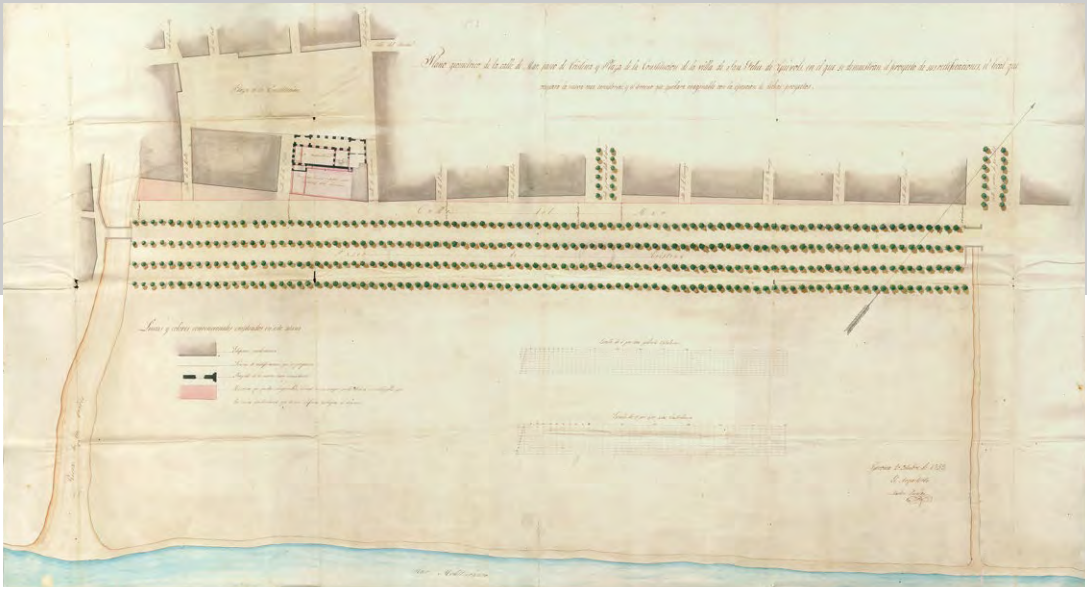

Perspectiva del passeig del Mar vist des de la terrassa del casino de la Constància, pels volts de l'any 1915. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria desconeguda).

Plànol geomètric del passeig del Mar i la plaça del Mercat elaborat l'any 1853 per l'arquitecte Martí Sureda. AMSFG, Fons Ajuntament.

7 CASA PATXOT

En aquest espai hi havia la casa pairal de la família guixolenca Patxot, integrada per navegants i industrials surers, que també tenia en propietat els edificis que hi havia a un costat i l'altre. A l'habitatge que fa cantonada amb el carrer de la Creu Rafael Patxot i Jubert hi instal·là entre 1896 i 1912 un observatori astronòmic per poder desenvolupar la seva vocació científica. L'any 1917 ell mateix féu enderrocar els antics immobles i encarregà a l'arquitecte modernista Albert Juan i Torner tres noves cases, una per a cadascuna de les seves filles. Una d'elles va morir abans de finalitzar les obres, i una altra poc temps després. A banda de científic, Rafael Patxot també fou mecenes i promotor de la cultura catalana. S'exilià el 1936 i ja no tornà mai més a Catalunya.

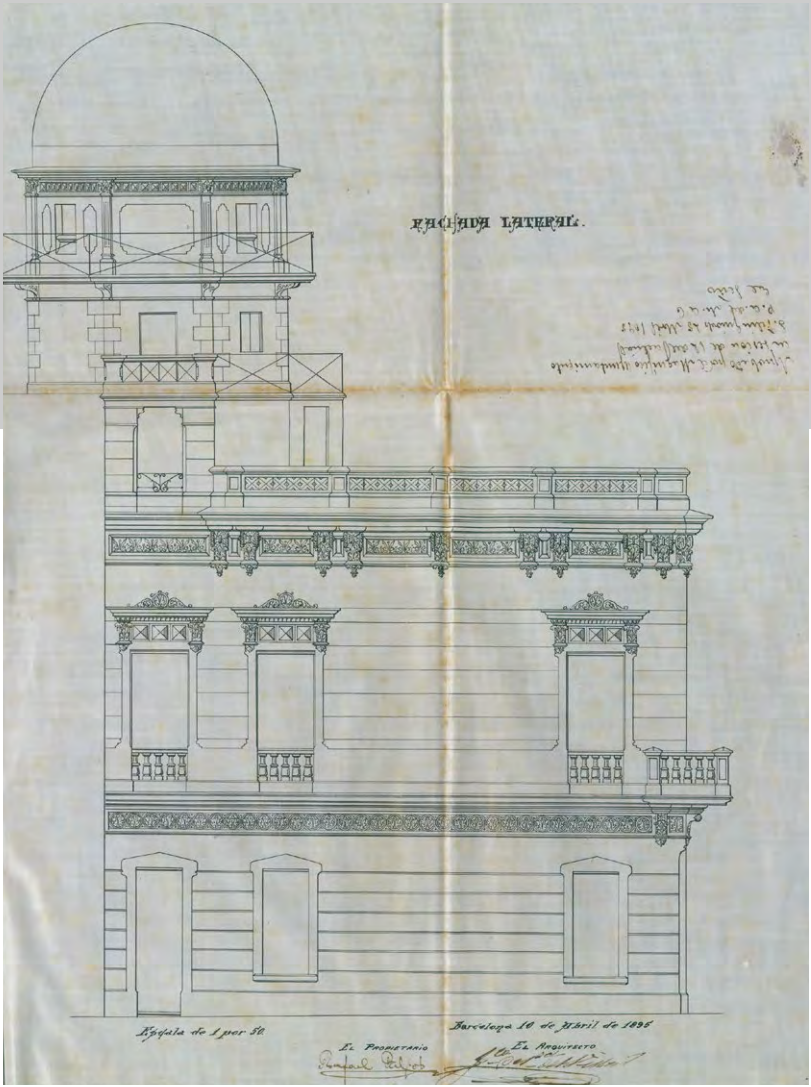

Perspectiva del passeig dels Guíxols a principi del segle XX, amb l'Observatori Astronòmic Català i el Nou Casino de la Constància al fons. AMSFG. Fons Ramon Tauler Valls (autoria desconeguda).

Plànols de façana del projecte d'ampliació d'una de les cases de Rafael Patxot per a la instal·lació del seu observatori astronòmic, realitzat el 1896 per l'arquitecte Francesc de Paula Villar. AMSFG, Fons Ajuntament.

TUEDA
S. XIX

8 CASINO DE LA CONSTÀNCIA

El casino de la Constància, popularment conegut com *el casino dels Nois,* s'inaugurà l'any 1889. Deu anys més tard s'hi van fer les primeres modificacions que inclourien la seva característica cúpula triple que fa que les dues façanes es trobin formant una mena de xarnera entre el passeig del Mar i el passeig dels Guíxols amb la rambla del Portalet com a testimoni. L'edifici és la seu de l'associació cultural Nou Casino de la Constància, fundada l'any 1851. En la seva època daurada en el casino es desenvolupaven tot un seguit d'activitats culturals i de lleure: balls, conferències, concerts, etc.

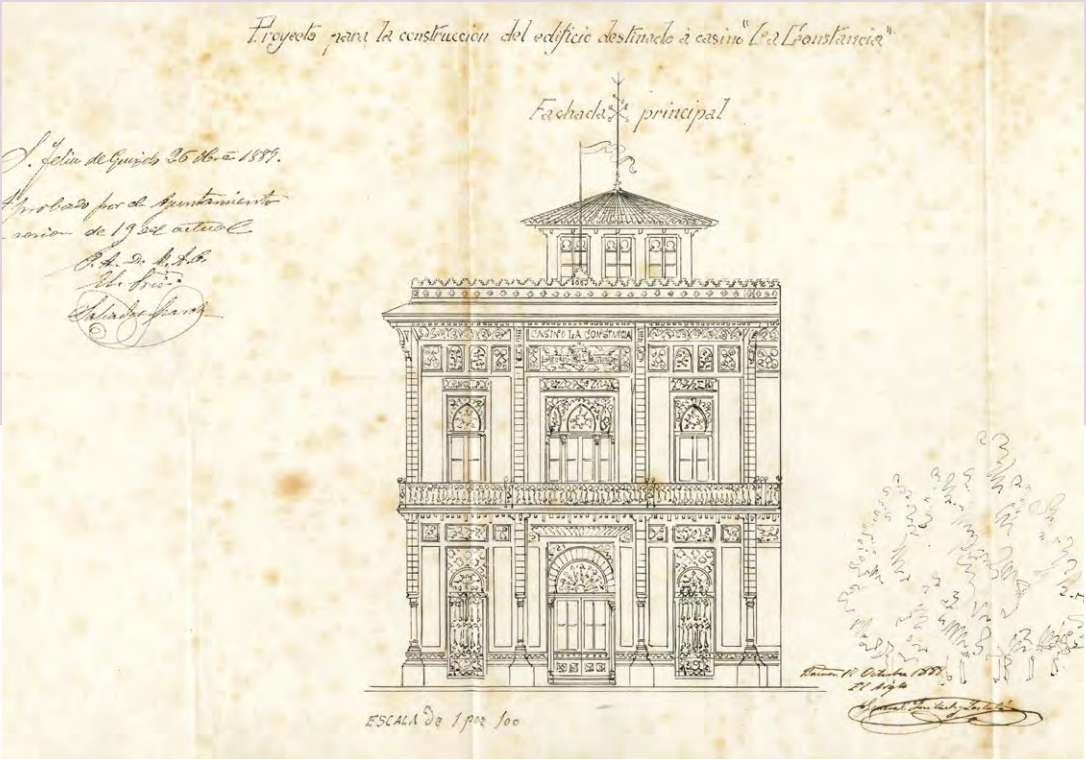

Edifici del Nou Casino de la Constància vist des dels jardins Juli Garreta, després de la darrera ampliació l'any 1929. AMSFG. Col·lecció Carme Arxer (autoria desconeguda).

Plànol de la façana principal de l'edifici dissenyat el 1888 per l'arquitecte General Guitart com a seu del Nou Casino la Constància, en el qual encara no hi ha projectada la característica torre amb cúpula triple. AMSFG. Fons Ajuntament.

9 EL FORTIM

L'any 1751 es va instal·lar al penyal dels Guíxols una bateria de tres canons de ferro de 16 lliures per a la defensa del port i la platja de Sant Feliu de Guíxols. La bateria, que justifica el nom de *Fortim* d'aquest espai, va estar operativa fins a mitjans del segle XIX. Durant aquests anys va entrar en acció en diverses ocasions, tant davant dels corsaris que atacaven les embarcacions de la vila com participant en combats contra les armades de països com França o Anglaterra en els diversos períodes de guerra dels segle XVIII i XIX.

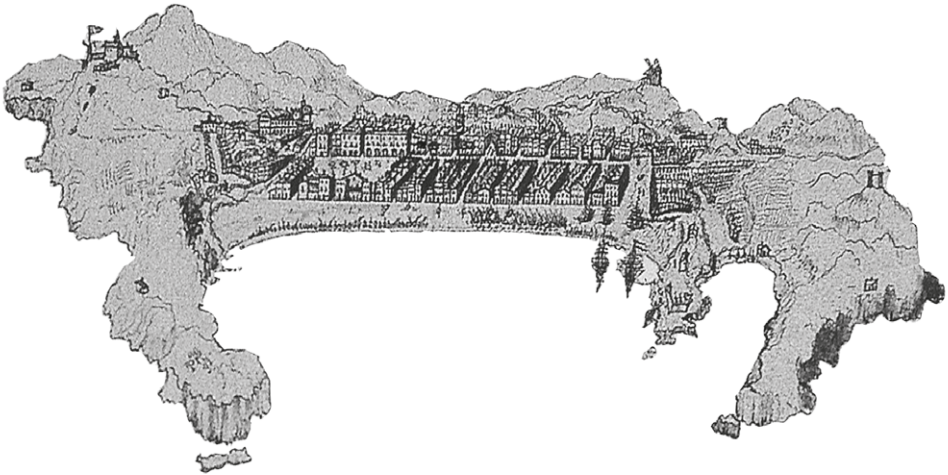

Gravat del segle XVIII on apareix representat el fortí instal·lat a la punta dels Guíxols. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria desconeguda).

Relazion dela Artilleria, nuis Armas, Montages, Municiones, y Utensilios, que oy dia dela fha, he echo formal entrega al Sr. Regidor Joaquin Renom Nombrado por el Baile Juan Salamo, y Andreu (en consequencia de Orn del Exmo Señor Comandante Gral del Partido de Gerona Dn. Joseph de Cordoba y Obagon) y Sr. Guarda Almazen delo Espontente en la Bateria nuis Almazenes, y Cuerpo de Guardia del Cabo, con destino q. la defenza del Puerto de esta Villa, de que le queda echo el cargo correspondiente, por su rezivo, que dio, a fuor de Dn. Santiago de Llanos Guarda Almazen Ynministral de Artilleria de este Principado, a continuacion dela Guia que este dio a Fran. Puig en 9. de Noviembre de 1751., q. se transporte.

Artilleria, Municiones, y Efectos.

	Tres Canones de a 16. de fierro	3
	tres Cuazeñas Dm. de Plaza	3
	tres Juegos de Armas completos Dm.	3
	Un Sacatrapos Dm.	1
	tres formadas con sus cuerdas	3
	tres cubicheres Dm.	3
	Doze Cuñas de Puntería	12
	Diez, y ocho Espeques	18
	Tres tapos de madera q. las bocas delos Canones	3
	trescientas balas rizas de a 16.	300
En dos Cajones	Doze cartuchos de oja de lata con metralla de Dm.	12
	Ciento, y cinquenta tacos de Dm.	150
En un Cajon	Setenta, y cinco cartuchos de pergamino de Dm.	75
	Doze onzas de hilo de cañeto q. atan los cartuchos	12 onzas
	Seis Guardafuegos de a 16.	6
	Dos Chifles	2
	Dos botafuegos	2
En un Serron	tres arrobas de cuerda mecha	3 arrobas
	treinta quintales castellanos de Polvora de la mejor calidad	

Relació d'artilleria, armament i municions entregats al responsable del magatzem de la bateria del Fortim el 1751 on hi figuren, entre d'altres, tres canons de ferro de 16 lliures. AMSFG. Fons Ajuntament.

10 EL SALVAMENT DE NÀUFRAGS

L'any 1886 diverses personalitats de Sant Feliu de Guíxols van emprendre el projecte de construir una estació per al salvament de nàufrags. Sis anys abans havia nascut a Madrid la Sociedad Española de Salvamento de Náufragos (SESN), apadrinada per la reina Maria Cristina. El 1887 es decidia que l'emplaçament de la caseta seria la punta dels Guíxols, ja que es trobava al centre de la badia, entre la platja de Calassanç i la de l'Abric. El 1889 es va començar a construir la caseta del Salvament i es va inaugurar l'any 1890.

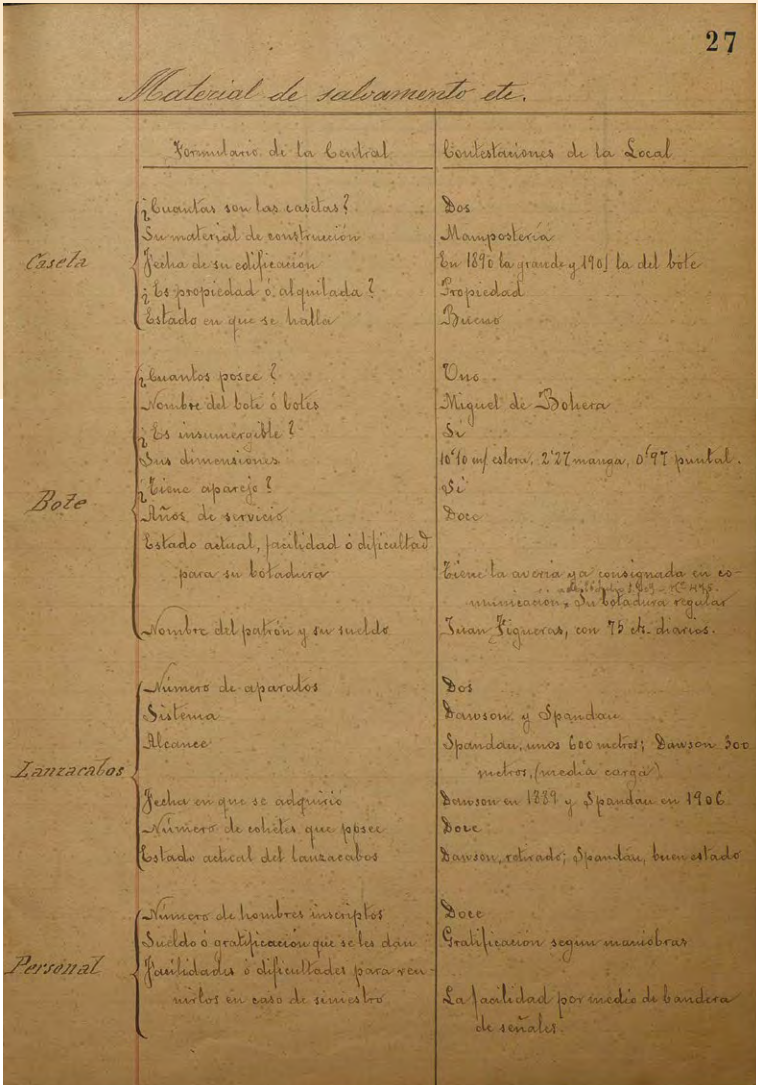

27

Material de salvamento etc.

	Formulario de la Central	Contestaciones de la Local
Caseta	¿Cuantas son las casetas?	Dos
	Su material de construcción	Mampostería
	Fecha de su edificación	En 1890 la grande y 1901 la del bote
	¿Es propiedad ó alquilada?	Propiedad
	Estado en que se halla	Bueno
Bote	¿Cuantos posee?	Uno
	Nombre del bote ó botes	Miguel de Boiera
	¿Es insumergible?	Si
	Sus dimensiones	10'40 m/ eslora, 2'27 manga, 0'97 puntal.
	¿Tiene aparejo?	Si
	Años de servicio	Doce
	Estado actual, facilidad ó dificultad para su botadera	Tiene la avería ya consignada en comunicación, adjunta y 1909 - Nº 1435. Su botadura regular
	Nombre del patrón y su sueldo	Juan Figueras, con 75 cts. diarios.
Lanzacabos	Número de aparatos	Dos
	Sistema	Dawson y Spandau
	Alcance	Spandau, unos 600 metros; Dawson 300 metros, (media carga)
	Fecha en que se adquirió	Dawson en 1889 y Spandau en 1906
	Número de cohetes que posee	Doce
	Estado actual del lanzacabos	Dawson, retirado; Spandau, buen estado
Personal	Número de hombres inscriptos	Doce
	Sueldo ó gratificación que se les dan	Gratificación segun maniobras
	Facilidades ó dificultades para reunirlos en caso de siniestro	La facilidad por medio de bandera de señales.

Bateig del bot de salvament Miquel Boera al racó de Llevant de la platja de Sant Feliu el 23 d'agost de 1898. AMSFG. Col·lecció Espuña - Ibáñez (autoria desconeguda).

Qüestionari amb l'inventari i les característiques del material de què disposava la junta de Salvament de Nàufrags de Sant Feliu l'any 1910. AMSFG. Fons Junta local de la *Sociedad española de Salvamento de náufragos*.

11 EL PORT

La primera pedra del port de Sant Feliu fou col·locada pel rei Alfons XIII l'any 1904. Les obres avançaren molt lentament al principi. De fet, no començaren fins l'any 1908 allargant-se fins el 1920. El moll va permetre combinar les activitats comercials amb les pesqueres, però calia connectar el port amb el tren de Sant Feliu de Guíxols a Girona per assegurar el trasllat dels productes arribats per mar fins a Girona i viceversa. Així, el 1918, es va idear un ramal que sortia de l'estació de tren i arribava a l'esplanada del port. El projecte també contemplava la construcció d'un magatzem del tren al port. El conjunt d'aquestes infraestructures no s'inaugurà fins l'any 1924.

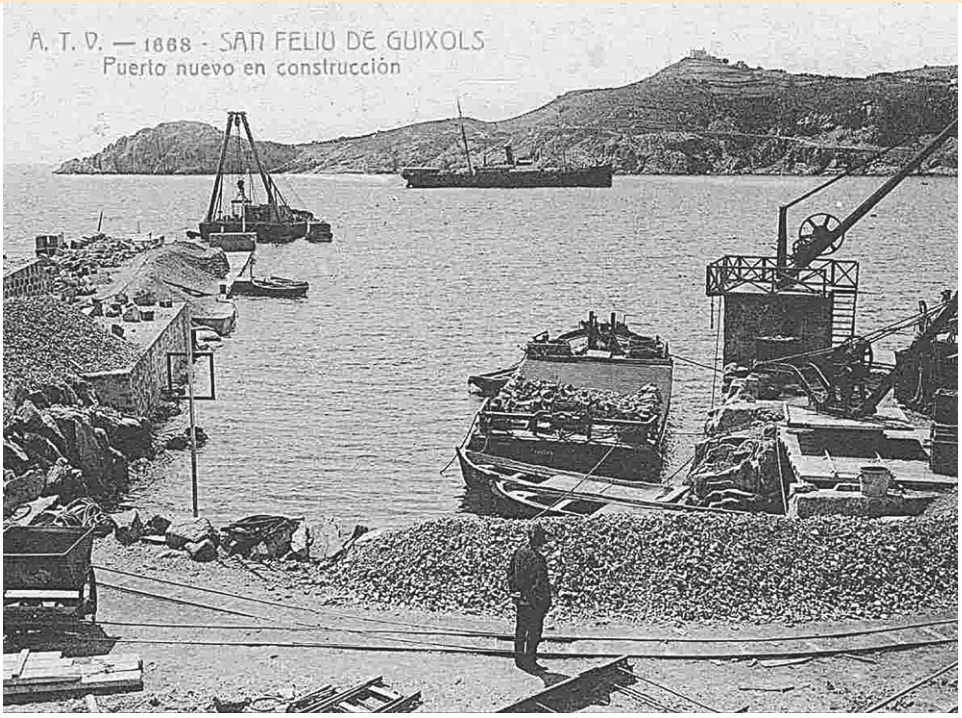

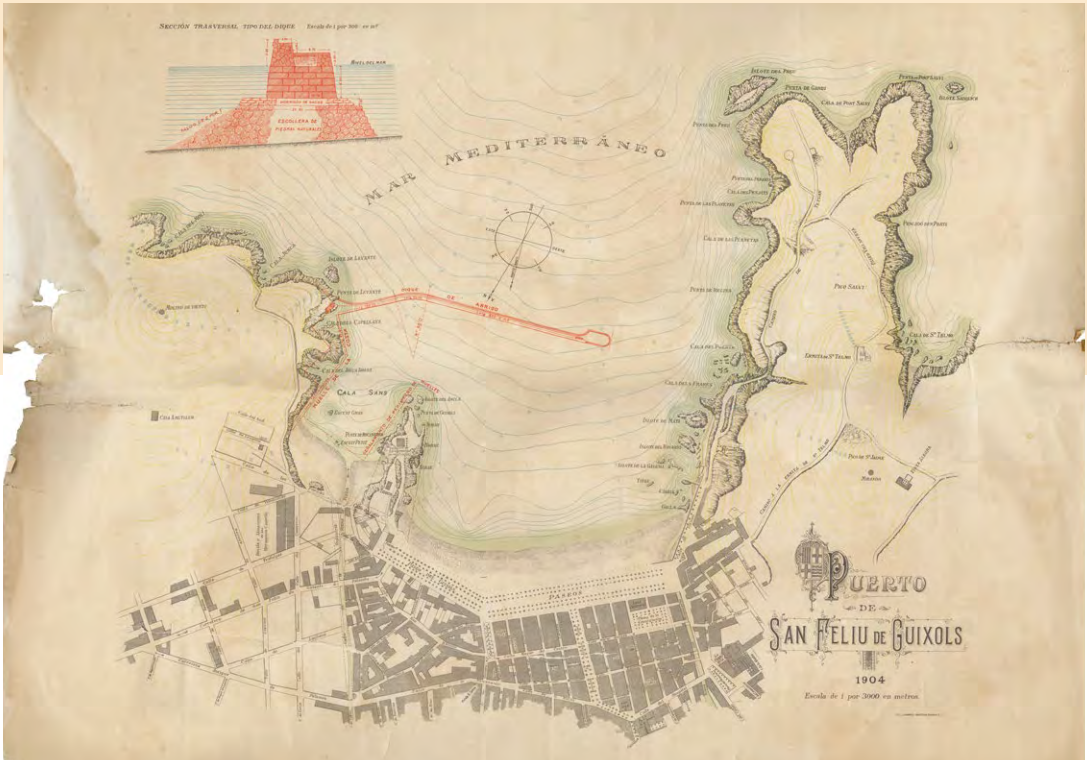

Treballs de construcció del port de Sant Feliu de Guíxols, pels volts de l'any 1910. A l'esquerra, l'inici del moll. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria desconeguda).

Plànol del projecte de construcció del port de Sant Feliu de Guíxols l'any 1904. Làmina impresa per J. Casamajó, Barcelona. AMSFG, Fons Ajuntament.

12 EL TINGLADO

Les obres del port de Sant Feliu de Guíxols acabaren l'any 1920. Però durant els anys següents es realitzaren diversos treballs per dotar el port d'un seguit d'infraestructures necessàries pel seu bon funcionament. Així, l'any 1924 s'inaugura el ramal del port del tren de Sant Feliu de Guíxols i l'any 1933 s'aprova la construcció del Tinglado que havia de servir per emmagatzemar els diversos materials destinats a la conservació i manteniment del port. Durant la Guerra Civil, quan l'obra quasi estava acabada, el Tinglado va ser bombardejat i no s'acabà fins el 1943. Pels volts dels anys 90, va caure damunt l'edifici una de les grues del port, causant grans desperfectes de la teulada i la paret que hagueren de ser arreglats. L'any 1996 el port va deixar de tenir un ús comercial i el magatzem va ésser abandonat. Actualment presta serveis de restauració i acull una petita exposició sobre el tren de Sant Feliu que inclou una locomotora i un cotxe de passatgers.

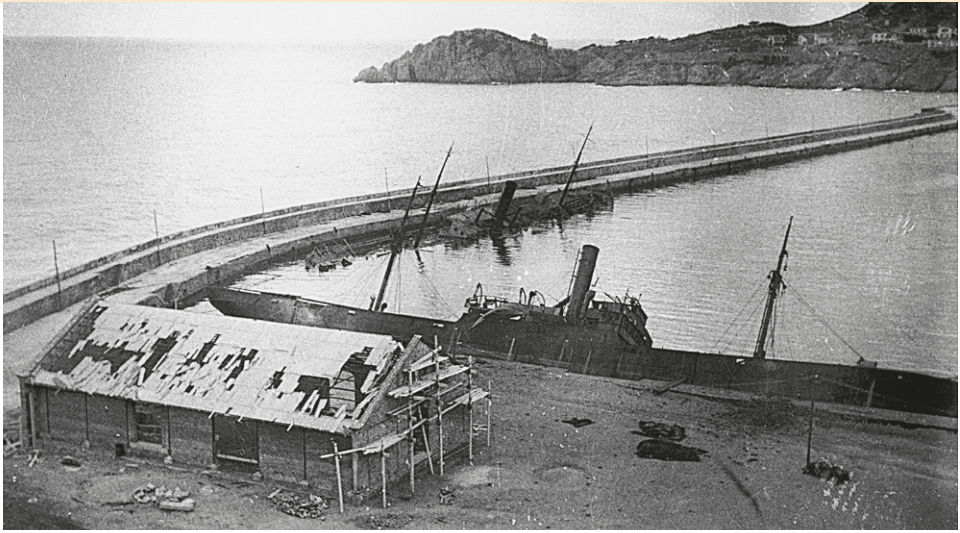

Perspectiva del port de Sant Feliu, pels volts de l'any 1939, després dels bombardejos de la Guerra Civil espanyola, amb vaixells enfonsats i l'edifici del Tinglado deteriorat per les bombes. AMSFG. Fons Vicenç Gandol Jordà (autoria: Vicenç Gandol Jordà)

13 EL MOLÍ DE LES FORQUES

La muntanya de les Forques tanca la badia de Sant Feliu per l'est. Al cim d'aquest turó s'hi conserven les restes del que hauria estat un molí de vent, tot i que tampoc es pot descartar que es tractés en realitat d'una torre de vigilància. Tenim notícies que durant els segles XVI i XVII hi hagué en aquest mateix indret una estructura de fusta on es penjaven els cadàvers dels condemnats a morir a la forca. Això servia d'advertència de la fi que tindrien tots aquells que gosessin cometre determinats delictes.

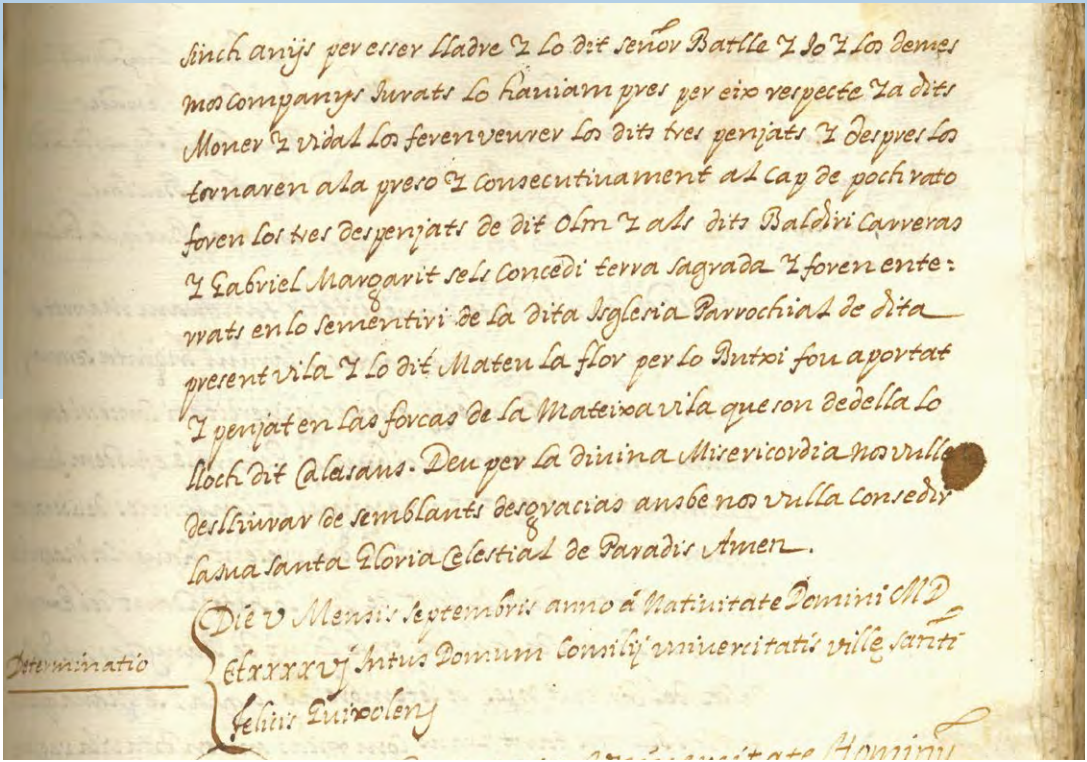

sinch anijs per esser lladre Y lo dit señor Batlle Y lo Y los demes
nos companys Jurats lo haviam pres per eix respecte Ya dits
Moner Y vidal los feren veurer los dits tres penjats Y despres los
tornaren ala presso Y consecutinament al cap de pochi rato
foren los tres despenjats de dit olm Y als dits Baldiri Carreras
Y Gabriel Margarit sels concedi terra sagrada Y foren ente:
rrats en lo sementiri de la dita Iglesia Parrochial de dita
present vila Y lo dit Mateu la flor per lo Butxi fou aportat
Y penjat en las forcas de la Mateixa vila que son dedella lo
lloch dit Calasans. Deu per la divina Misericordia nos vulla
desliurar de semblants desgracias ansbe nos vulla concedir
la sua santa Gloria Celestial de Paradis Amen.

Determinatio

Die V Mensis Septembris anno á Natiuitate Domini MD
LXXXXVJ Intus Domum Consilij Ciuitatis Ville Sancti
Felicis Quiocleny

A la pàgina anterior, perspectiva de la torre coneguda com a *Molí de les Forques*, pels volts de l'any 1931. AMSFG. Fons Pere Rigau Roch (autoria: Pere Rigau Roch).

A dalt, fragment del llibre d'acords municipals de l'any 1696 on es descriu la col·locació del cadàver d'un ajusticiat, per part del seu botxí, a les forques que hi ha a Calassanç. AMSFG. Fons Ajuntament.

14 EL XALET DE LES PUNXES

El paratge de Sant Pol era eminentment agrícola i quedava allunyat del nucli urbà. El primer edifici emblemàtic que hi va haver va ser el xalet de les Punxes, construït per l'industrial Pere Màrtir Estrada a partir d'una barraca que es va anar ampliant i reformant. Però la façana marítima de Sant Pol es configura entre els anys 1910 i 1915, quan la família Estrada edifica, de cop, quatre xalets davant del sorral de mar, a tocar el xalet de les Punxes. Sant Pol es començava a diferenciar com un espai lúdic i d'estiueig.

Perspectiva de la platja de Sant Pol, amb el xalet de les Punxes la primera per l'esquerra, l'any 1961. AMSFG. Fons Jordi Verrié Faget (autoria: Jordi Verrié Faget)

15 CASETES DE LA PLATJA DE SANT POL

L'any 1919 Manel Bosch va instal·lar vint casetes de bany velles i despintades a la platja de Sant Pol. Feia poc que aquesta platja havia començat a despertar l'interès de guixolencs i estiuejants com a lloc d'oci i esbarjo. El 1920 Vicenç Gandol i Josep Ensesa van comprar el negoci a Manel Bosch i durant els anys següents van donar un nou impuls a l'establiment de Banys de Sant Pol amb la construcció del restaurant annex de la Taverna del Mar, encarregat a l'arquitecte Rafael Masó; al mateix temps, Ensesa promogué la urbanització residencial de s'Agaró, a tocar dels banys però ja dins del terme municipal de Castell-Platja d'Aro.

Vista dels banys de Sant Pol des del mar, amb les casetes de bany a banda i banda, pels volts de l'any 1930.AMSFG. Col·lecció Espuña - Ibáñez (autoria: Ricard Mur Dargallo).

Anunci dels banys de Sant Pol publicat a la revista de la Festa Major de Sant Feliu de Guíxols de 1920. AMSFG. Col·lecció Antoni Vidal Arxer.

16 LA TAVERNA DEL MAR

Els banys de Sant Pol van ser inaugurats l'any 1919 per Manel Bosch. Un any després Vicenç Gandol es faria càrrec del negoci juntament amb Josep Ensesa, que tenia algunes propietats en aquella zona. L'atractiu de la platja de Sant Pol va fer que el nombre d'estiuejants anés creixent. Atesa la gran afluència de gent, l'any 1929 es va iniciar la construcció del mític Hostal de la Gavina (dins l'actual terme municipal de Castell-Platja d'Aro) i també del restaurant annex als banys, la Taverna del Mar (aquest darrer, en canvi, dins el terme de Sant Feliu), tot a càrrec de Rafael Masó. L'hivern de 1935 es va incendiar la terrassa del restaurant i, com que Masó havia mort, va ser Francesc Folguera qui va projectar la construcció de l'edifici que encara avui existeix. La nova Taverna del Mar es va inaugurar el 19 de juliol de 1936, just a l'inici de la Guerra Civil espanyola.

Terrassa de la Taverna del Mar als banys de Sant Pol, amb una bandera de s'Agaró, als anys 60 del segle XX. AMSFG. Fons Jordi Verrié Faget (autoria: Jordi Verrié Faget.

Portada d'un imprès turístic de la platja de Sant Pol (que aquí surt esmentada com a *S'Agaró*), amb el dibuix de l'edifici de la Taverna del Mar. AMSFG. Col·lecció Jordi Rabell Rigau.

17 EL TREN

L'agost de 1891 es va fer la primera prova de la línia entre Sant Feliu, Castell d'Aro i Santa Cristina. El trajecte es va realitzar en 10 minuts a una velocitat de 30 km per hora. Després d'un any d'obres, el 24 de juny de 1892 el Govern va autoritzar l'inici de l'explotació. Tres dies després es realitzava el primer viatge oficial a Girona: els membres del Consistori i altres personalitats van anar a rebre Joan Casas, promotor del projecte. El dia 30 es va inaugurar la línia, que havia estat beneïda el dia abans. En el finançament del projecte s'hi va implicar tot el poble: el capital inicial, 2.000.000 de pessetes, va ser dividit en accions de 100 PTA que pràcticament tothom va comprar.

SAN FELIU DE GUIXOLS

GERONA

COMPAÑIA DEL FERROCARRIL

DE

SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

Sociedad Anónima por Acciones con domicilio en esta villa constituida según escritura ante el Notario de la misma D. Joaquin Sala y Martí de 15 Abril de 1889.

CAPITAL SOCIAL: 1.536.100 PESETAS

Dividido en 15.361 acciones de 100 Pesetas cada una completamente liberadas

TÍTULO Nº 01347

SÉRIE B- 5 Acciones Nos 9731 A 9735 Valor 500 Pesetas

La Compañía del ferrocarril de S.t Feliu de Guixols á Gerona reconoce al portador de este título todos los derechos que corresponden á los Accionistas segun la Escritura Social y los acuerdos legalmente tomados y queda sujeto á las prescripciones de los mismos Estatutos y acuerdos

San Feliu de Guixols 1.er Septiembre 1890.

El Presidente: Juan Casas

El Vice Presidente: José Moxens

JUSTIFICADO 18 MAR 1920 Compañía del Ferrocarril de San Feliu de Guixols á Gerona

Lit. Bober - Barcelona

Estació del tren de Sant Feliu de Guíxols a Girona, amb la màquina número 4 en primer terme, l'any 1920. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria desconeguda).

Títol imprès d'accions emeses per la Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona l'any 1890. AMSFG. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona.

VILARTAGUES-TUEDA DE DALT
S. XX

18 AVINGUDA CANÀRIES

L'avinguda Canàries i l'avinguda Balears segueixen el traçat de l'antiga riera de Tueda, que travessava Sant Feliu de Guíxols de nord a sud, és a dir, des de la part alta, a Vilartagues, fins al port, a la part baixa. Es tractava d'un espai insalubre i que dificultava la connexió entre diversos sectors de la ciutat. Per tal de resoldre aquestes dificultats, l'any 1987 es va iniciar la primera fase de les obres de cobriment de la riera. Els treballs es van completar en diversos anys i han donat lloc a una de les principals vies urbanes del municipi.

ancora

Setmanari de la Costa Brava

ANY XLV. FUNDAT EL 1947. SANT FELIU DE GUÍXOLS, 12 MARÇ 1992. PTES. 125. N.º 2.270

La Urbanització de l'Avinguda Canàries, una millora important per a la Ciutat

Les obres d'urbanització de l'Avinguda Canàries, que varen iniciar-se la setmana passada, representaran una gran millora per a la ciutat. Aquest nou vial, que va des del pont del carrer Cabanyes fins a la Rambla de la Generalitat i que ha sorgit del cobriment de la riera de Tueda, serà urbanitzat en la seva primera fase fins al carrer Rufo. D'aquesta manera s'inicia el primer pas de la urbanització de la riera de Tueda.

El nou vial tindrà 4 carrils de circulació separats per uns parterres enjardinats, una filera d'arbres a cada banda i una línia d'aparcaments. La urbanització d'aquest vial descongestionarà el trànsit i millorarà la imatge de la zona. Un cop acabades les obres, el pont del carrer Cabanyes haurà desaparegut i aquest carrer tindrà només una direcció, des de la Plaça Alabrich fins a la Plaça Tetuan.

Tots els serveis d'aquesta avinguda (electricitat, telefonia, sanejament) estaran soterrats i en el carrer Rufo s'hi instal.laran uns semàfors intel.ligents. Els serveis municipals han qualificat aquesta urbanització com a modèlica perquè s'han tingut en compte tots els factors perquè el nou vial reuneixi la qualitat que han de tenir les construccions modernes.

A més de l'Avinguda Canàries, l'equip de govern va considerar, en vistes als darrers aiguats, que caldria començar la urbanització uns metres més amunt del carrer Cabanyes. Per això, els primers metres de l'avinguda Balears també s'urbanitzaran.

El cost total de les obres, incloent-hi la part de l'Avinguda Balears i els semàfors intel.ligents del carrer Rufol s'acosta als 50 milions de pessetes.

El Carnaval 92 va continuar durant tota la setmana passada

En primer terme cal consignar que la simpàtica Lloll Bertran, abans d'absentar-se de Sant Feliu el divendres 28 de febrer, i davant d'una simple indicació, no va trobar cap inconvenient a visitar l'Hospital Municipal, on va saludar tothom, proporcionant uns moments d'alegria i satisfacció a les persones que allí sojornen.

El dilluns, 2 de març, el Ball de les Dones congregà una gran gentada a l'envelat, que quedà ple del tot.

El dimecres, dia 4, la cerimònia de l'enterrament de la sardina, al vespre, començà el seu recorregut a la plaça de Salvador Espriu i entre cants funeraris i amb repartiment d'esquelets, anà baixant fins a la Plaça del Mercat, on el regular públic que va acudir-hi, pogué menjar pa amb sardina i beure xarel.lo a discreció.

Divendres, dia 6, a la nit, nova convocatòria a l'envelat. Aquesta vegada el "Ball dels Homes" el que se celebrava. L'assistència fou força nombrosa, però segons els balladors, es va poder dansar amb desimboltura.

El dissabte, dia 7, més ballaruga a l'envelat. Fou a la tarda i dedicat a les Dones Light. Segons notícies, es veu que la pràctica de l'art de Terpsícore està assegurada a Sant Feliu, ja que les noves generacions demostraren que ja són mestres en la matèria.

(Segueix a les pàgs. centrals)

Començament de les obres d'urbanització de l'avinguda Canàries, el mes de març de l'any 1992. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (autoria desconeguda).

Notícia al setmanari local *Àncora* de 12 de març de 1992 de l'inici de les obres d'urbanització de l'avinguda Canàries, un cop la riera de Tueda ja havia estat coberta. AMSFG. Hemeroteca.

19 PLAÇA SALVADOR ESPRIU

El 25 de maig de 1986 es van inaugurar les obres d'urbanització de la plaça de Vilartagues, que a partir d'aquella data, a proposta de l'Associació de Veïns de Vilartagues i Tueda de Dalt, es va rebatejar amb el nom del poeta i escriptor català Salvador Espriu (1913-1985). A la plaça s'hi col·locà una escultura de l'artista Pepe Noja en què un grup de quatre mans procedents dels quatre punts cardinals (nord, sud, est i oest) s'uneixen i s'ajuden; es tracta d'una representació simbòlica dels versos d'Espriu gravats en el sòcol: «diversos son els homes i diverses les parles i han convingut molts noms a un sol amor».

Obres d'urbanització de la plaça de Salvador Espriu al barri de Vilartagues, l'any 1985. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (autoria: Jaume Ferré).

Cartell dels actes d'inauguració de la plaça Salvador Espriu el 25 de maig de 1986. AMSFG. Col·lecció municipal de documents.

20 PUEBLO NUEVO

Durant les dècades de 1950 i 1960 Catalunya acollí un nombre significatiu de persones arribades de diversos indrets de l'Estat espanyol, sobretot del sud, atretes per unes millors expectatives de vida. A Sant Feliu de Guíxols els primers nouvinguts s'establiren de forma precària en terrenys als afores del nucli urbà, arran del camí d'anar a la Vall d'Aro; això féu que aquell indret comencés a ser conegut com a *Pueblo Nuevo*. L'any 1966 es batejaren oficialment els noms dels carrers que s'havien anat originant en aquest nou nucli habitat. Mentrestant, el creixement demogràfic i urbanístic s'havia estès al paratge veí de Vilartagues, on es continuà ampliant fins a constituir un nou barri de la ciutat.

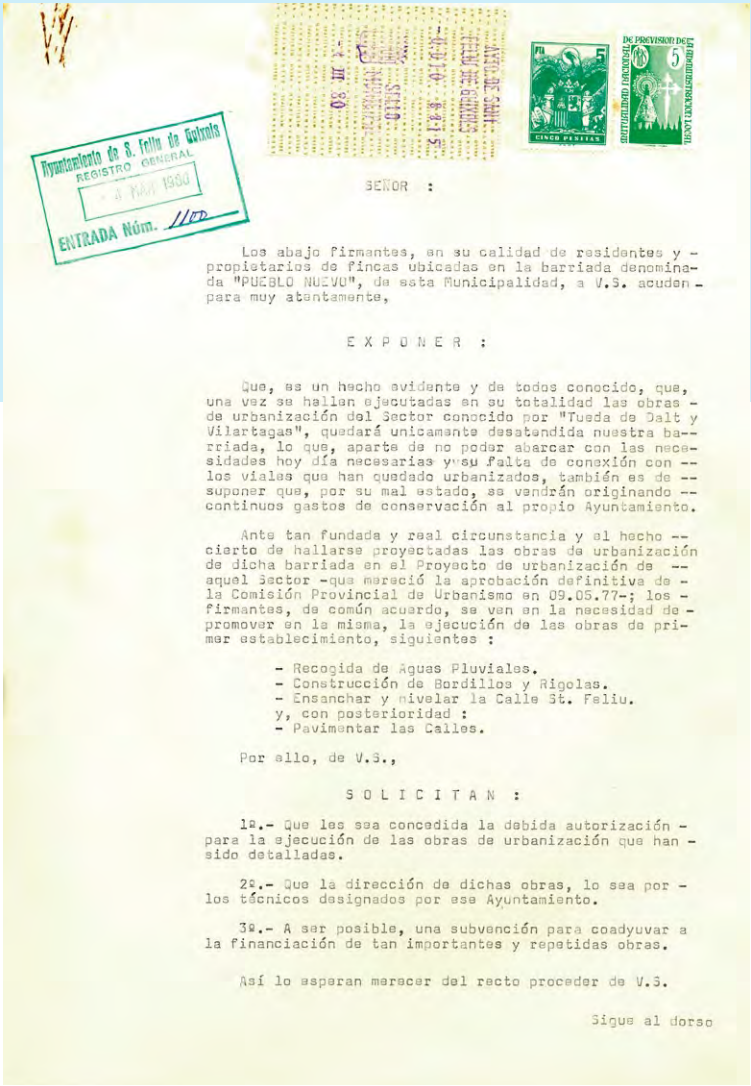

Ayuntamiento de S. Feliu de Guixols
REGISTRO GENERAL
4 MAYO 1980
ENTRADA Núm. 1100

SEÑOR :

Los abajo firmantes, en su calidad de residentes y propietarios de fincas ubicadas en la barriada denominada "PUEBLO NUEVO", de esta Municipalidad, a V.S. acuden para muy atentamente,

E X P O N E R :

Que, es un hecho evidente y de todos conocido, que, una vez se hallen ejecutadas en su totalidad las obras de urbanización del Sector conocido por "Tueda de Dalt y Vilartagas", quedará unicamente desatendida nuestra barriada, lo que, aparte de no poder abarcar con las necesidades hoy día necesarias y su falta de conexión con los vialas que han quedado urbanizados, también es de suponer que, por su mal estado, se vendrán originando continuos gastos de conservación al propio Ayuntamiento.

Ante tan fundada y real circunstancia y al hecho cierto de hallarse proyectadas las obras de urbanización de dicha barriada en el Proyecto de urbanización de aquel Sector -que mereció la aprobación definitiva de la Comisión Provincial de Urbanismo en 09.05.77-; los firmantes, de común acuerdo, se van en la necesidad de promover en la misma, la ejecución de las obras de primer establecimiento, siguientes :

- Recogida de Aguas Pluviales.
- Construcción de Bordillos y Rigolas.
- Ensanchar y nivelar la Calle St. Feliu.

y, con posterioridad :

- Pavimentar las Calles.

Por ello, de V.S.,

S O L I C I T A N :

1º.- Que les sea concedida la debida autorización para la ejecución de las obras de urbanización que han sido detalladas.

2º.- Que la dirección de dichas obras, lo sea por los técnicos designados por ese Ayuntamiento.

3º.- A ser posible, una subvención para coadyuvar a la financiación de tan importantes y repetidas obras.

Así lo esperan merecer del recto proceder de V.S.

Sigue al dorso

Façanes d'algunes cases del carrer de Joan Camisó al barri del Pueblo Nuevo l'any 1975. AMSFG. Fons Joan Canadell Mas (autoria: Joan Canadell Mas).

Sol·licitud dels veïns i propietaris del Pueblo Nuevo per a la realització i el finançament d'obres d'urbanització i sanejament al seu barri, l'any 1980. AMSFG. Fons Ajuntament.

VILARTAGUES-TUEDA DE DALT
S. XX

21 ELS QUATRE ARBRES

L'any 1978 es presentà a l'Ajuntament un projecte per a aixecar un complex lúdic esportiu situat a la carretera de Girona, cantonada amb el camí de Pedralta, al paratge conegut popularment com *Els Quatre Arbres*. Aquest projecte contemplava la construcció de dues pistes de tennis, una pista de patinatge, una hípica, un mini-golf, un bar amb terrassa, una bolera amb 6 pistes, llits elàstics i un espai amb jocs infantils. El complex estigué en funcionament durant els anys 80 i 90 del segle XX i durant tot el temps que existí fou conegut com *Els Quatre Arbres*, que era el nom popular que rebia aquell indret pel qual travessava la carretera, entrant a la ciutat.

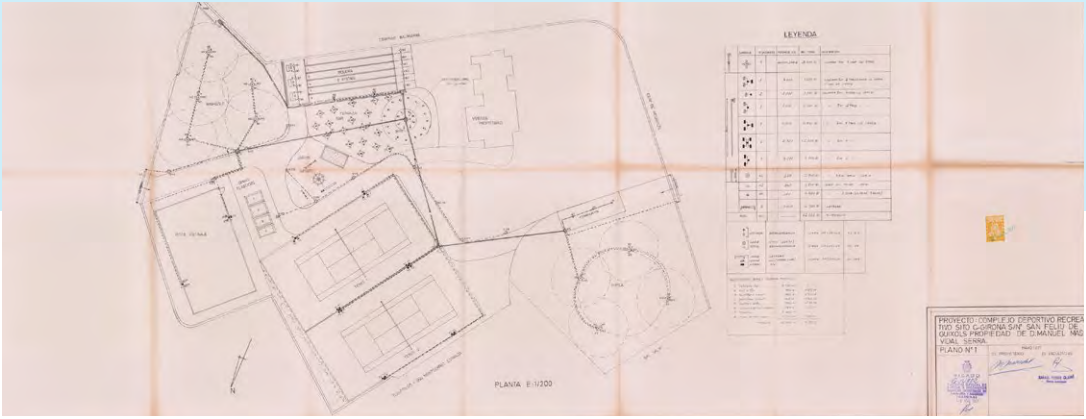

Vista d'algunes de les restes que encara es conserven actualment de l'antic complex dels Quatre Arbres de la carretera de Girona. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria: Salvador Estibalca).

Plànol d'emplaçament del projecte de construcció d'un complex esportiu i recreatiu a la carretera de Girona, entre el camí de Pedralta i el mas Balmaña, realitzat per Rafael Ferrer Quera el 1977. AMSFG. Fons Ajuntament.

22 L'ASIL SURÍS

Joan Surís Llorens va néixer a Sant Feliu de Guíxols el 1800 i emigrà de jove a l'Havana, on aconseguí fer-se ric i va morir el 1855. En el seu testament va deixar una important suma de diners en benefici de les famílies més pobres de la seva vila natal. La junta que administrava el llegat de Joan Surís va decidir l'any 1893 la construcció d'un asil per a ancians pobres i infants desemparats. La primera pedra del nou edifici, projectat per l'arquitecte General Guitart, es va posar el 3 d'agost de 1904.

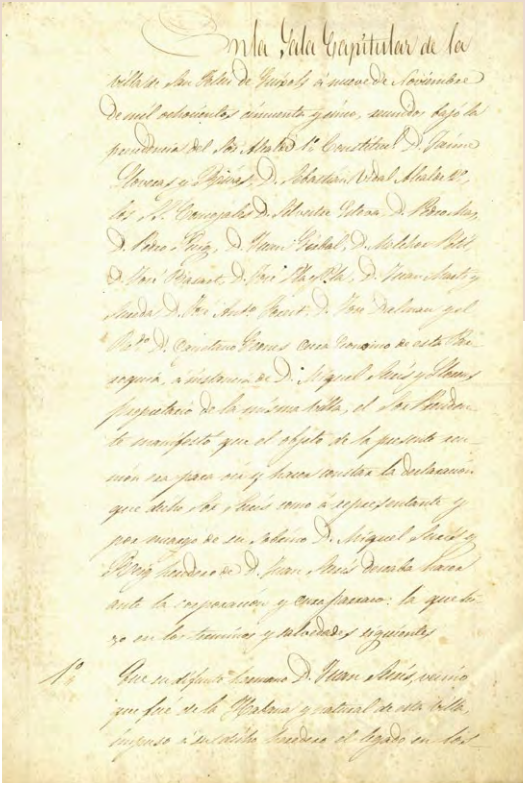

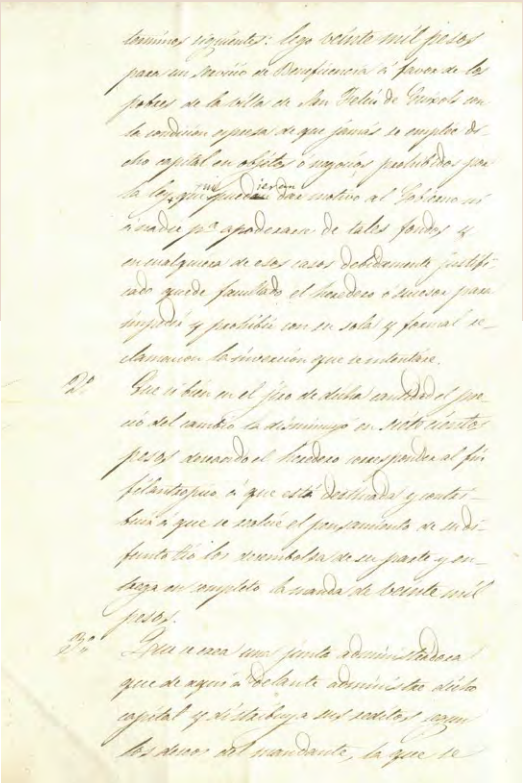

Vista de la porta d'entrada als jardins i la façana de l'asil Suris, pels volts de l'any 1925. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria: Ricard Mur Dargallo).

Fragment del llibre d'actes de la junta del llegat Surís amb la transcripció de la deixa de 20.000 pesos que féu Joan Surís Llorens el 1855 "a favor de los pobres de San Feliu de Guíxols". AMSFG. Fons Fundació Guíxols Surís.

23 SAFAREJOS DEL PUIG

L'any 1904 l'Ajuntament acordà construir uns safarejos públics on netejar la roba de forma higiènica. La decisió es prengué durant una forta epidèmia de xarampió que s'havia estès per la ciutat. Fins aquell moment, era habitual rentar la roba a la riera del Monestir. El 1908 es compraren els terrenys, situats al Puig Marí, a l'industrial Generós Pascual. La previsió inicial era bastir un equipament amb 5 safarejos, que pogués acollir un total d'unes 70 o 80 persones. L'edifici s'inaugurà el març de 1910, tot i que a finals d'any encara faltaven per completar alguns detalls de les instal·lacions. Durant la Guerra Civil, els safarejos van rebre l'impacte de les bombes que l'aviació franquista va llençar a la ciutat.

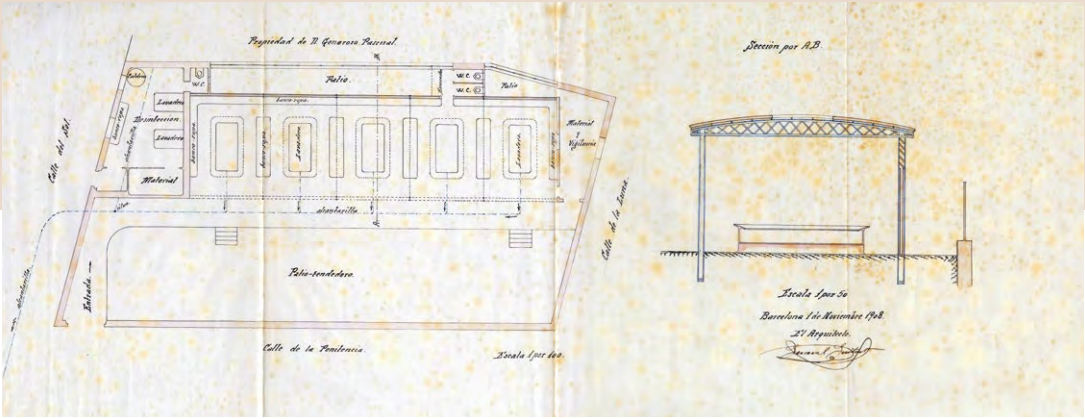

Interior dels safarejos públics del barri del Puig, després de la restauració, l'any 2015. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (autoria: Pere Carreras Carreras).

Plànol del projecte de construcció d'uns safarejos públics al sector del Puig, realitzat per l'arquitecte General Guitart el 1908. AMSFG. Fons Ajuntament.

24 EL REFUGI DEL PUIG

Durant la Guerra Civil espanyola el barri del Puig va comptar amb un dels refugis per a la població civil més importants de la ciutat. El gruix del sostre d'aquest refugi era de 2 a 7m i la superfície excavada d'uns 200m, amb una capacitat per a 850 persones. Disposava de quatre entrades, una al carrer de la Penitència cantonada baixada dels Metges, dues al carrer de la Lluna i una altra al carrer del Sol, prop dels safareigs públics. Les entrades estaven construïdes en zig-zag per evitar que, en el cas d'una explosió just al davant, la metralla i l'ona expansiva penetressin al refugi. Cada entrada donava pas a una galeria. Les quatre galeries s'havien de trobar formant una gran creu, però mai s'acabaren els treballs.

AJUNTAMENT

GUÍXOLS

Cabuda dels Refugis acabats de Guixols:

Nº1 Mont Calvari	cabuda	350	persones
Nº2 Assil	"	1200	"
Nº3 Maragall	"	300	"
Nº4 Luchana	"	750	"
Nº5 Roca Castelló	"	160	"
Nº6 Bailén	"	100	"
Nº8 Puig	"	850	"

Interior del refugi antiaeri del Puig, construït durant la Guerra Civil espanyola i redescobert l'any 2014 amb motiu d'unes obres al carrer de la Penitència. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (autoria: Marc Auladell Agulló).

Relació feta per l'Ajuntament durant la Guerra Civil del nombre de persones que caben en cadascun dels refugis del municipi que ja estan acabats. AMSFG. Fons Ajuntament.

25 ESCOLA GAZIEL

El mes de maig de 1937 fou inaugurada l'escola els Estudis Nous, que el 1975 va passar a ser coneguda com a *Gaziel*, arran d'unes obres d'ampliació. La construcció d'aquesta escola s'inicià el 1935 al lloc anomenat *Horta d'en Bernich*. Aquest projecte s'ha de contextualitzar dins la política d'Ensenyament de la República, la qual fou emblemàtica i aportà una proposta pedagògica modèlica a Europa, mantinguda com a prioritària malgrat l'esclat de la Guerra Civil. L'escola pública anterior estava situada al passeig (on actualment hi ha l'Ajuntament) i es va construir durant la segona meitat del segle XIX, per substituir els locals que s'utilitzaven al Monestir. Durant la guerra, els alumnes -ja emplaçats en la nova escola- tot sovint s'havien de refugiar al bosc d'en Rabell. La destrucció de l'antiga escola durant el bombardeig del 22 de gener de 1938 provocà l'aturada de les classes a causa del risc.

Retrat de grup dels alumnes del professor Narcís Masferrer, dret al fons, en una aula del col·legi Gaziel, l'any 1966. AMSFG. Fons Narcís Masferrer Buixó (autoria desconeguda).

Portada del número 5 de la revista Gaziel Exprés, realitzada i editada pels alumnes del centre l'any 1980. AMSFG. Hemeroteca.

26 PLAÇA DE BRAUS

La plaça de braus de Sant Feliu de Guíxols, anomenada *España Brava,* estava situada prop del paratge de Mascanada, on actualment trobem l'estació d'autobusos. Inaugurada l'any 1957, la plaça era conseqüència de la creixent demanda d'aquest tipus d'espectacle per part del turisme a la Costa Brava. Adquirida per l'Ajuntament l'any 1987, seria enderrocada el mes de maig de 1998. A part de les tradicionals "corridas de toros" la plaça va acollir altres espectacles com concerts musicals o un concurs anual de colles sardanistes.

Vista aèria general de Sant Feliu de Guíxols, amb la plaça de braus en primer terme, l'any 1963. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (autoria: *Fotografías Aéreas Paisajes Españoles*).

Programa de mà imprès anunciant una cursa de braus a la plaça de Sant Feliu de Guíxols el proper 8 d'agost de 1981. AMSFG. Col·lecció Maria Xifró Girbal.

27 BANYS DE SANT ELM

L'any 1875 el comerciant Antoni Romaguera va instal·lar unes casetes de bany al racó de Garbí de la platja. Inicialment les estructures eren de fusta i es desmuntaven en acabar la temporada. L'any 1893 el negoci fou adquirit per Baldomer Ribot i Roc Sala i Oliu, els quals van promoure l'edificació del Balneario Guixolense–popularment conegut com els "Banys d'en Baldomero"- realitzada per General Guitart.
El 1919, l'hisendat barceloní Pere Rius va comprar els banys i part de la muntanya de Sant Elm per fer una urbanització (1922 – 1931). Una de les actuacions fou l'ampliació de l'antic balneari (1920-1922), projectada per Joan Bordàs. Aquesta intervenció aportà la galeria porxada i la característica rotonda. Llavors l'establiment tenia 54 cambres individuals, 2 sales generals (homes/dones), piscina interior coberta i 152 casetes de fusta. Als anys 40 i 50 la concessió passà a Turispania SA, que utilitzà "can Rius" com a sala de ball, convertida en la discoteca Cliper's Boîte a finals dels seixanta i en Palm Beach als 90.

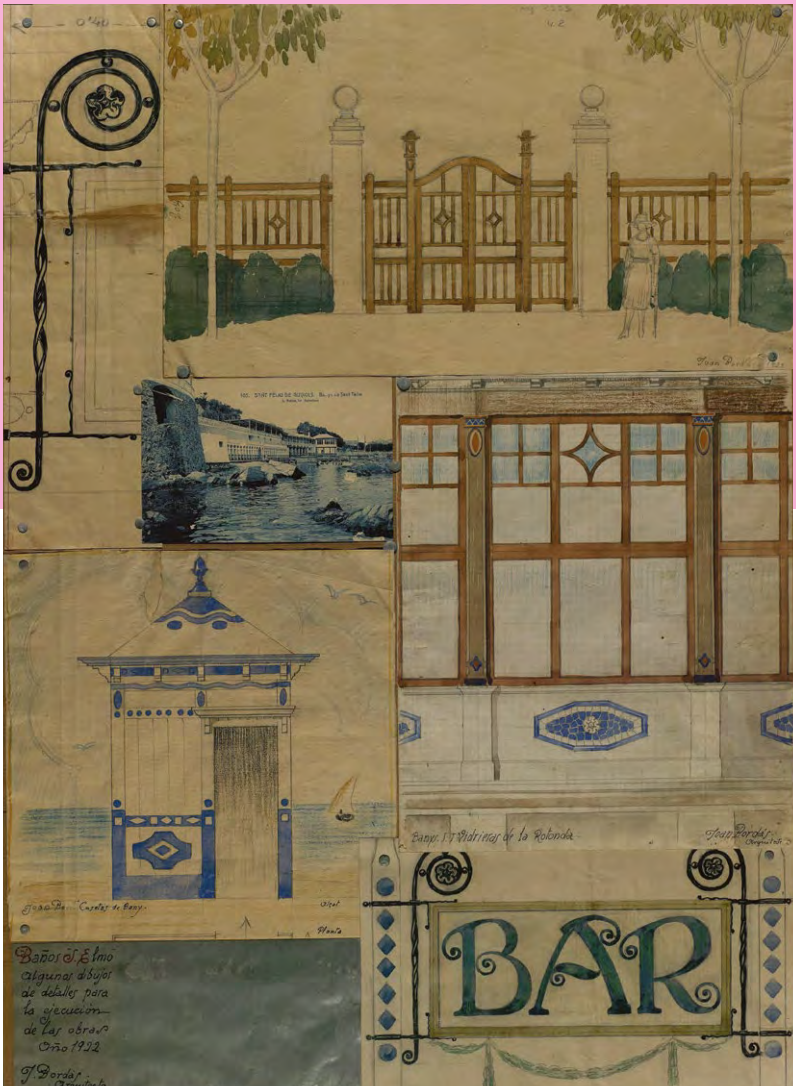

Actuació musical del grup guixolenc Sherpas a la discoteca Palm Beach, pels volts de l'any 2000. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (autoria: Xavier Colomer Ribot).

Composició amb alguns dibuixos de detall de l'arquitecte Joan Bordàs per a l'execució de les obres de remodelació dels banys Sant Elm, any 1922. AMSFG. Fons Joan Bordàs Salellas.

28 HOTEL PANORAMA

L'hotel Panorama té els seus inicis a mitjan segle XX amb la inauguració de l'Hotel Yola a la casa de l'hisendat Pere Rius i Calvet, coneguda antigament com a *can Malionis*. L'any 1954 l'Hotel Yola es convertia en un dels establiments punters en el servei hoteler a casa nostra, obrint els seus jardins a la ciutat amb la instal·lació d'una novetat: un camp de mini golf. L'èxit de l'hotel el portaria a una primera ampliació l'any 1963 amb un edifici que tindria l'entrada per la plaça de Sant Pere i, als anys 70, amb la construcció dels edificis que donarien ja el seu aspecte definitiu a l'Hotel Panorama.

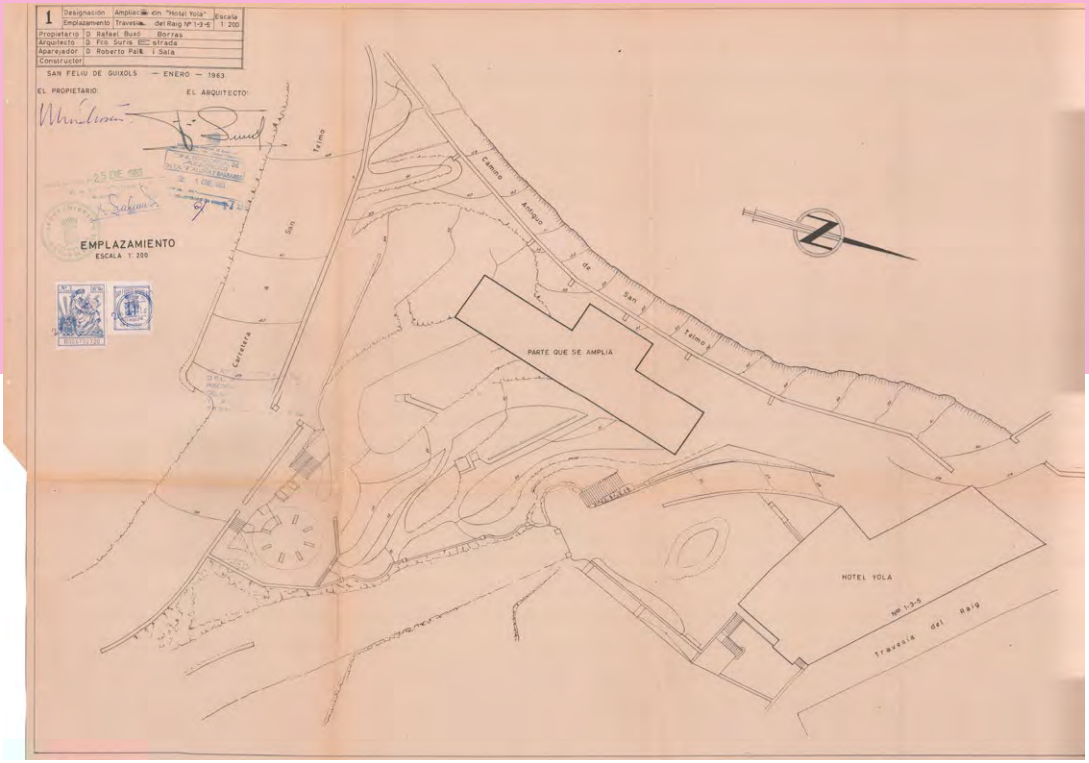

Edifici conegut com a casa Rius, antic hotel Yola, situat prop dels edificis de l'hotel Panorama, l'any 1998. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols (autoria desconeguda).

Plànol d'emplaçament del projecte d'ampliació de l'Hotel Yola a la muntanya de Sant Elm realitzat per l'arquitecte Francesc Surís Estrada el 1963. L'edifici on hi ha escrit "Hotel Yola" correspon en part al xalet Malionis. AMSFG. Fons Ajuntament.

29 ERMITA DE SANT ELM

Al segle XIV hi ha notícies de l'existència d'una torre de vigilància al cim de la que ara coneixem com a *muntanya de Sant Elm*. L'any 1452 l'ermità Jaume Corbera obtingué permís per refer aquesta torre i erigir al seu costat una capella dedicada a Sant Elm, patró de mariners i navegants. Al segle XVII l'indret presentava l'aspecte d'un castell, amb torres i muralla, que va ser destruït per l'exèrcit francès l'any 1695. L'ermita actual va ser aixecada per l'Ajuntament el 1723. Va ser restaurada per primera vegada el 1929 per l'hisendat Pere Rius, que havia comprat part de la muntanya de Sant Elm amb la intenció de fer-hi una urbanització.

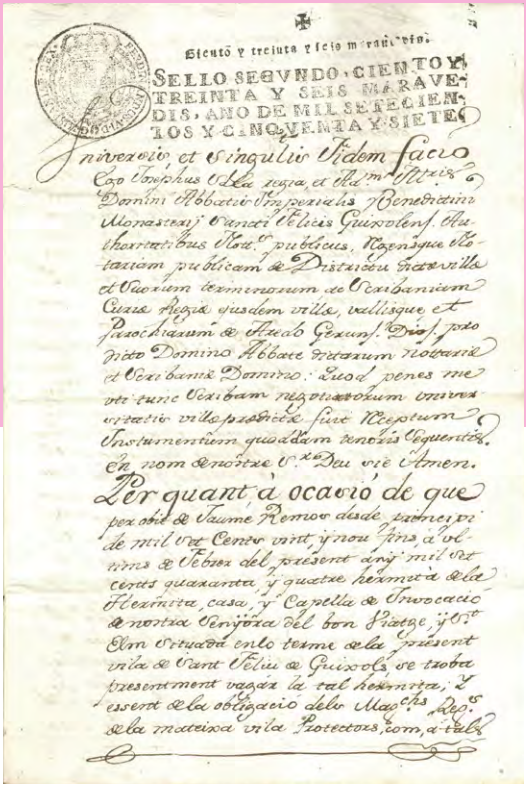

Sisetò y treinta y seis maravedis.

SELLO SEGVNDO CIENTO Y TREINTA Y SEIS MARAVEDIS, AÑO DE MIL SETECIENTOS Y CINQVENTA Y SIETE.

Universis et singulis Videm facio Ego Josephus Vela regia, et Illmi Mtris Domini Abbatis Imperialis Benedictini Monasterij Sancti Felicis Gerunden. Oratoribus Nos. publicus, Regenque Notariam publicam de Districtu Granville et Viarum terminorum de Caribaniam Curia Regia ejusdem villæ, vallisque et Parochiarum de Olvedo Gerun. Diœs. pro nito Domino Abbate Ditarum Notarum et Caribaniæ Dominio: Quod penes me ut tunc Caribam negotiorum omnes ut ratio villæ predictæ fuit Reperiam Instrumentum quod dam tenoris Sequentis. En nom de nostre S.r Deu sie Amen.

Per quant à ocasió de que per part de Jaume Remoy desde primeri de mil set cents vint, y nou fins al olim de Febrer del present any mil set cents quarenta, y quatre hermita de la Hermita casa, y Capella de Invocació de nostra Senyora del bon Viatge, y S.t Elm situada enlo terme de la present vila de Sant Feliu de Guixols se troba presentment vacant la tal hermita, y essent de la obligació dels Magchs. Dos. de la mateixa vila Protectors, com à tals

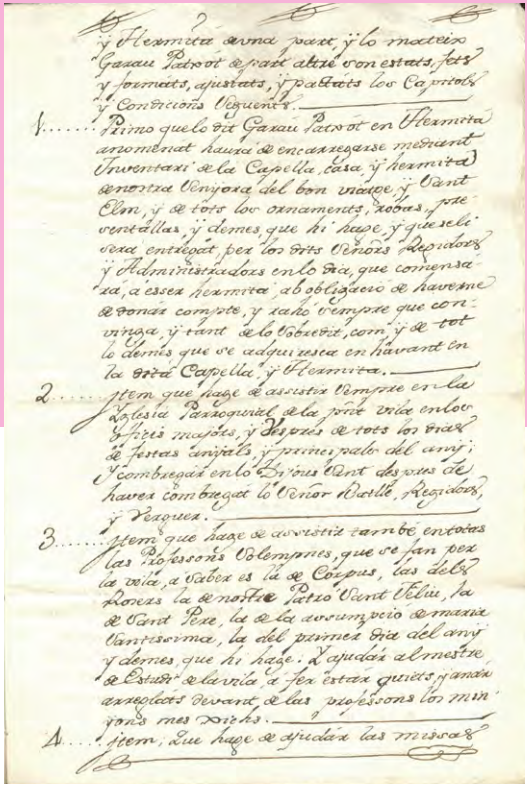

y Hermita avna part, y lo matéix Garau Patxot de part altra son estats fets y formats, ajustats, y pactats los Capitols y Condicions Sequents.

1..... Primo que lo dit Garau Patxot en Hermita anomenat haurà de encarregarse mediant Inventari de la Capella, casa, y hermita de nostra Senyora del bon viatge, y Sant Elm, y de tots los ornaments, robas, y pertrellas, y demes que hi hage, y que li sera entregat per los dits Señors Deputados y Administradors en lo dia, que comensarà, à esser hermita, ab obligació de haverne de donar compte, y tacho sempre que convinga, y tant de lo Sobrevist, com, y de tot lo demis que se adquiresca en havant en la dita Capella, y Hermita.

2..... Item que hage de assistir sempre en la Iglesia Parroquial de la dita vila en los Sitis majors, y Vesperas de tots los dias de festas anuals, y primer palio del any; y combregar en los Dijous Sant despres de haver combregat lo Señor Rector, Regidors, y Paraques.

3..... Item que hage de assistir tambè en totas las Processons Solemnes, que se fan per la vila, à Saber es la de Corpus, las dels Loxes la de nostre Patro Sant Feliu, la de Sant Pere, la de la Assumpció de Maria Santissima, la del primer dia del any y demes que hi hage. Y ajudar al mestre de Estudi de la vila à fer estar quiets y ajudar a neglects devant de las processons los minjons mes dichs.

4..... Item, Que hage de ajudar las missas

30 BATEIG DE LA COSTA BRAVA

La denominació com a *Costa Brava* del litoral gironí comprès entre Blanes i Portbou es va utilitzar per primera vegada en un article de premsa publicat el 1908 pel periodista i escriptor Ferran Agulló (1863-1933). Una tradició situa el lloc d'inspiració d'Agulló a l'ermita de Sant Elm de Sant Feliu de Guíxols, tal com es commemora en el monòlit que hi ha en la mateixa plaça de l'ermita i que fou inaugurat el 29 de setembre de 1963. De fet, Ferran Agulló va néixer a Sant Feliu de Guíxols i hi va residir fins a la seva joventut. Tot sovint manifestava els seus lligams i la seva estimació per la localitat natal, a la qual continuà vinculat la resta de la seva vida i on passava algunes temporades, sobretot a l'estiu.

EL PROXIMO DOMINGO LA CIUDAD HOMENAJE AL BAUTISTA DE EVOCACION DE FERRAN AGULLO

PROGRAMA DE ACTOS

El domingo, día 29 de septiembre de 1963, bajo los auspicios y patrocinio del Magco. Ayuntamiento, el nuevo Centro de Iniciativas y Turismo de San Feliu de Guixols y S'Agaró, honrará la memoria de Ferran Agulló i Vidal, pulidor de la Costa Brava y en loor consecutivo con el año centenario del nacimiento del finito poeta.

Los actos previstos para este acontecimiento al que toda la ciudad desea considerarse invitada, se sucederán. D. m., según el siguiente programa:

A las 11 de la mañana, Misa en la explanada de la ermita de San Elmo, con motivo a ruego del Orfeó Gironí.

A continuación, descubrimiento del monumento conmemorativo en el lugar donde el poeta dio por primera vez el amador de COSTA BRAVA al literal geniolense.

Acto seguido, inauguración de la nueva plaza que la ciudad dedica a Ferran Agulló (proyectada por Juan Miranda) y descubrimiento de la escultura de Jaun Ribas.

Seguidamente, vino de honor ofrecido por el Magco. Ayuntamiento.

Por la tarde, a las 5, en el Teatro Novedades, Concierto por el Orfeó Català bajo la dirección del Maestro Luis M.ª Millet y con los solistas eminentes Mtros. Juan Tomás y J. J. Llongueras.

La velada del homenaje, tendrá lugar por la mañana, en el ayuntamiento de decadente el mondito.

Fima en Campredon va recordar-la quan escrivia el llibret de l'obra «Marmar».

—Costas las de Levante!

—Playas las de...

—Eh! Alapia-vel! Playas. ¿qué?

—Acaso que sonó diferent esta una vez que en la gira que ha tenit premsa. En Pujada, aquell amic que quan era rodoi en conflicte vs d'Hong-Kong a cessar-lo.

Tot el rolde quan canta aquesta popular romança donen el segon vers así:

—Playas las de Lloret.

—Eh! Eh!, torno a dir. ¿Per qué es tan ¡Ha que aquestes platges són les de Lloret, si no es vertat, el mo...?

—No!

Es en Fortin, La gent en cerada en dir: «Playas las de Lloret». Totsun dos canter el que va escriure en Campredon:

«Costas las de Levante...»

«Playas las que llorí...»

Però vet-aquí que ell de Lloret, que són molt llestos i volent que el seu poble era que conegut, vanar canviar el vers per les platges plorades per

—Playas las de Lloret.

—Vetens dir que es seu! —diu pe capvenat ants aclaracions.

—Ara ds. perqué en Campredon va escriure «Costas las de Levante» i en lo va trobar un sol-do-ve-ro, d'una bestiada de musics, que va parar no tornar-hi mai más.

—En aquells temps en pensa el pi —ja atrevesiar a dirdi.

Ens Pujada, sorprenit, en la Fabet, en gira i se'n va... I ento la campió popular que fins les crianses economics.

¿Costas las de Levante...?

No, nen... No ¡Realitzgi. Costa no n'hi ha res que una. Costa Brava, que fa la que quando Gerona una vila que malgrat el seu preat d'abdar alguns nens de fill, que deuren trobar-se en excursions de carrera o en pulmó recordatoris, es deuen cbilidad, no i fa...

Però recordo-vos sengre d'aquestes dues paraules, que dos de l'Oda europea, a Tung-Lian amèrica passat per Washington, el centre tom Costa Brava!

Costa Brava per damunt de totes les Costes — que d'ací un parell d'anys n'ho hauran dotat datament— que jugum amè natzent tot a Ferran d'Ibria. Pub sols una de Brava, de magra, de veritable: la nostra Costa Brava!

PORTIM

Fernando Agulló Vidal nació en Gerona en 1883. Murió en Barcelona en 1933. Estos setenta años de vida mortal fueron densos en variada y constructiva actualidad. Como periodista, hizo famosos el «rodillo» de Polo en «La Veu de Catalunya», donde comentó con batalladora actualidad palpitante los acontecimientos cotidianos que, durante algún tiempo, glosó a su jado, también diariamente, Eugeni D'Ors con el «rodillo» de «Xènius». El «Glosari» de «Veu» y «Al Dia» de aquél, gran dos de los acertos más bellos y comentados de aquellas columnas. Como político, militó en el regionalismo; pero permaneció siempre con una lealtad inquebrantable, al servicio de sus dirigentes, en un secretariado, prácticamente anónimo, tan lleno de aventuras azarosas como de amargas sinsabores. Como poeta fue, «prácticamente» «Poeta» en Cal Sabyn en los Juegos Florales de Barcelona de 1897. Como autor teatral, escribió varios ensayos dramáticos como «La Farotas», y tradujo otros. Como sainetista, escribió su famosa libra «La cuina catalana», en el que revivifica la cocina marinera ampurdanesa, y la catalana, en general, como el título indica.

Agulló sintió siempre una devoción especialísima por la Costa Brava y por sus hombres. El dibujar, por el litoral que va desde Blanes al Cabo de Creus, y por los pescadores de aquella zona cuya simpatía exalta y cuyas necesidades y preocupaciones compartió, en campañas y en actuaciones públicas y periodísticas. Tuvo por San Feliu de Guixols una singular predilección, y en la historia de la industria corchera y de sus problemas, no pocos trabajos, periodísticos y técnicos de Agulló debestar figurar representativamente. Una de sus ocupaciones fijas la mantuvo precisamente en una función técnica, en Barcelona, en una empresa comercial corchera.

Entre su bibliografía literaria, destacan en su primera época, sus «Poesies Ilegiques», y en su última etapa, sus «Corrandes», prologadas por Francesc Maldres, estas últimas, de una diversidad de temas y de un agudo sentir popular y una frescura naturalidad sorprendentes. Entre sus composiciones de tono «mayor», mencionaremos «El cant del Pin y el Ametlo», «Tot Nadal de los I. F. de Barcelona en los años 1887 y 1893, respectivamente, de un alientro genuino al del gran poeta ampurdanés, Aspectó de Pujol, tenido de Agulló en la fiesta literaria barcelonesa, donde este llegó a obtener dos premios y que premió en 1902, un año antes de su muerte, pronunciando en ella un discurso memorable sobre la santidad de la trilogía literalnesa.

Agulló concurría regularmente a la tertulia conocida con el nombre del hoy desaparecido Café Colón, de la Plaza de Cataluña con Narcisa Oller, Francisco Matheu, Luí Vila, Mn. Antonio Navarro, Juan M. Guasch, Juan Samaranch, Juan Vila, José Estadella, Alejandro Bulart, Eduardo Toda, Enrique de Fuentes, entre otros, como al que esto escribe quien y todos ellos, conocimos y disfrutó en el umbral de la muerte que, de los jóvenes, sólo ha respondió al cariñoso recuerdo Gotsch. Agulló se habrá reunido con ellos hoy, en el eterno cielo.

Otro día sus, y que su memoria no asista en su glorificación actual.

OCTAVIO SALVOR
(ANCORA, Navidad de 1957).

EL NOM DE LA COSTA BRAVA

En l'aniversàrias de la festa major de la simpàtica ciutat de Sant Feliu de Guixols, en plena constatació dels de les plànsies del setmanari «La Costa Brava» un detall, que no comprens per qué passa desapercebut arrun.

Ho vosa dir en una intra literatura, quan jo era President del benemèrit «Centre excursionista de Catalunya», i havorant a dir acte que va donar l'excursió sota de COSTA BRAVA al tres de la Catalunya: «nostima que va dos de Blanes a Cap de Creus, de el dilicia amb: En Ferran Agulló i Vidal, el popularíssim Pul, de «La Veu de Catalunya», el degà, mans, dels nostres Mestres en Gol Sabyr, gitmil fins al mell dels nostes.

Sant Feliu de Guixols li si el cor robust.

Quan l'Agulló, a la nostra «ella» quotidiana del Colón, encetà, per tema de conversa, les bellezes «antillanesques» ens encisa, tots els companyis, i no sap acabar pas, «odat per la llei que els si.

Publica, Inaucen, literatura, totes aquestes maríetes, en les quals de mestre, les arrumes de bon grat, i no ens parla amb de la seva Costa Brava, tan magnificament per ell bateiada.

JOAN RUIZ I PORTA

Article publicado en el Extraordinario de aguinaldo de 1932, del semanario gerondense «La Costa Brava».

RENDIRA TRIBUTO DE LA COSTA BRAVA

ODA A SANT FELIU DE GUIXOLS

Com bella ondula que del dur canada
a la platja estén per sota els cinfins
igual et veig, oh vila benhumorada,
el cap al Puig, els peus dintre del mar.

Et cobra el sol brillant de Catalunya,
et beus mamyoges el mar llatí.
¡Ha l'ona vesprat de nova llumi:
—El cel d'Italia te ha tendrat aqui.

I tu, al bra de l'onada amorosida
grill flaiova de tes barbes li respones,
dels ionolis i de tremoig i saldida
aylegat als vessants dels teus turons.

Al mar entre els tracas l'onada
corre zumzant a tes arenes d'or
i al front, petit, al donar-li l'abraçada,
nris l'anstrena abriscant d'oker.

Terra i mar acollinas, aes meravelles
has vessat, Sant Feliu, al teu voltant.
I una ha tres de sa riqueu les mes belles
i l'altra les ha undes trebullant.

Tens dos gegants de rica que s'hotiera
en dinen —Dorm tranquilla, que et vetllem.
I tu t'adormes, a l'ombra prenetiera
del Molí de les Pempes i Sant Elm.

Je l'ie vim adormit-t'hi riallera
llençant al mar tes banquets vila al vent.
mentre dels neulis, la negra cabellera
subtilitava l'entrig a sol ponent.

I ai bas de l'onra de la sit galana
«obre-te tota amb tes vestits de dol,
pensant poser en la barca nds Burjana
que ela tens braços devia el «mbri» el sol.

I al desperter-te amb l'aiba, en les onades
trobant pulir i falaguer mirall,
t'he sentida cantar dolça tonades
de l'home auguat al sacrosant treball.

Oh! llavora, que ets diversa! Les banquetes
la vida en creu, les ones vies tallant,
llençes qurines que al sea ata vim dretes
el pa de cada dia aguabellant.

I escoltes les cançons de goig que esclata
llevant la neqra xarca el pescador,
i vous estiar, cap un terrer de plata,
el peix que el dóna el mar com un tresor.

Mentre la mola, grinyolant esbiosa,
el Burnt gaudent torna tallant,
i cantenca el taper, as tasca honrosa
el tap polit entre ela seus dits rodant.

El anzetol neyg de mariner
l'aior del aura va encampant arreu:
tot, oh vila! ho respiera tu abrasada,
de treball i progrés que plaa a Déu.

I vas creixent, de les teus filla voluptuds,
d'aspectos fila que t'has saltat honrat:
que, quan l'has vist en la dosset perduda,
per salvar-te, sa sang han volgut dar.

Del miocenir a l'ombra suclodora
vanin alcer-te un jom per ta dissort:
com llosanta de plom abrumadora
sisalava tota temps la teva sort.

mes, com l'aigua que al veure's oprimida
entorn de l'opressor s'alcó encantant,
tos filla, per tu escrifiant sa vida,
i al crit de llibertat son pend alçant.

del ins d'esclavitud que endogadada
va tenir-te tant temps, et van llurar,
i a l'entorn de la llibertat pujada
pel sant treball, vas créixer i prosperar.

I a fona van donar les naus arenes
que estiaren dit per tota ela cinfins
saltant per les onades tortoisenes
com un remat d'etiquetes dolces.

I amb elles vas anar a la conquesta
de Mallorca, la reina de la mar,
i amb elles ela teus filla i bulleg gesta
del combat de Lepant van saldonar.

L'invencible Marquei, mentre portaen
ela cuirassa, en sa gaiera cuisses,
tes banderes per l'ona passejaen,
creient al tall de tes llosgeres amo.

I quan d'Espanya la cocl.lant corona
en lebie tei donaen a l'estranger,
tes filla, en les oscaelles de Gruna,
el que valen vius de si sotn amer.

Ferreyera de l'amor que per ns timen
guardes, oh vilat eion record penat;
per ela d'abir ela d'avui vulen i aprenen.
Bendita lo tresor ben empient!

I, d'font no fila tres amoyat orgulleses,
a alimyen que a aprendre i per valer
i tan llegir als vetrans ela nons gloriosa
de l'artist, de Mossens i Barnaper.

I ate aquesta tres filla que d'avui, oh vila!
Homen cantant al peu del vetllador,
i la mar, la noguda, la tranquila,
sóliquen contents amb indoinable ardor.

Sóis els tres fila que al ac de la tenora
la jardana gaiant saben vetllar
i ets nostres en aylec encantadora
amic gentil con vers de rosear.

Mes si, que emia d'estil de les onades
aiyrea encantadora de la mar,
l'Amèrica te la cobra amb ses brasdes.
Besades d'or que et veuen a parlar.

Aqui, en la vostra Fitria encisadora
l'Amèrica d'allà també hi tenen.
i ma mare que us vetlla protectora,
i ta anna escalfor del vetjre ava.

Mira-la que és bonica! Airosea, neina,
sos bellos cases que ixiraia el mar
sembien un sol de blaqueja columnies
a vora joc, canudes de volar.

Mira-la que és feinetn! L'aureola
del treball i la pau la envestida
i del aura amb la negra famorola
amb aureola de gloria la cerqia.

I ela jorna de feina, a descansar d'alaeya
tranquila es posa a riure i a ballar;
damunt l'ona cobrada la encanyen
i ela envolten cuegen vers el mar.

Del seqle del progrés per l'amplia via
seguea, de libertat sentnat l'altaya;
i floreix amb esplendida ufania
com floreixen les rosa de tot l'any.

Oh, vila sempre bella entre les belles!
recor sandosit, tu encanar
niu de auspies d'angelicals donzelles
pica del mar, floreix del terrer.

Avant i fora en tots camí de glòria!
L'un aegle a l'altre aegle ha de seguir.
l'engre tè fulla per a omplenar la Historia:
El rita no es pana mai a atig camí.

FERRAN AGULLO I VIDAL

Poesia premiada en el Certamen Literario celebrado por el «Centro Recreativo» de San Feliude Guixols en el año 1884.

SANT ELM

Oh, adoro veplocacie de Nostaci!
Oh, encis de terra-terra i jana vast!
Com em plau llançar ses d'ceu ulimra
non pensament irrestric de vulas.

Cap al Nord, les Gitbarres de pell-roina
mar a engiba, amb l'horrera neulas.
cap a Gerbi, els espadas de Tuiau.
a llevant, el llamcall de Palamós.

Dormida a baix, la vila alegre tranera,
enyorant en esspet que ha passat.
i al voltant, la florida gimnàrea
la blanca murtra i el llentl daurat.

Davalla el sol en cerca de la posta
la mar i la muntanya es tornen d'or;
i vui pensant fantastica la costa
una gres fisonyia de dolor.

La natura, a l'entorn, s'ha adormida,
ni les ones acrolien pels escalls:
la processó, in llarga de ma vida
passa els minerts per davant dels ulls.

Passat! Present! Quin avenir s'atansa?
Alça el alla cap al cel cercant-hi Déu...
Tot el cel estel.lat de l'esperança
passeja fantastic damunt meu!

FERRAN AGULLO I VIDAL

Poesia escrita expressamente para el semanario «La Costa Brava», un año antes de la muerte del poeta.

¡VINGUIN COSTES!

Costa Brava!

D'ací poca dies Gironina dedicarà un recordi a en Ferran Agulló que, segons diuen fa «pels dies de Sant Elm i estrem cap a Tossa, va descoyinat el gorf de Bonaparte davant de les Platjetes d'Egipte». —Jizo de vita sosta brava.

Je n'ai hasta una. ¿Mallorca, però d'aquella ens poca ela que sa recordaven. Sigui com sigui, la nostra is que a ha fet conegeda a tot el mon en la seva herenya aguilcacio. Ho ens ha fet i ho arrà sempre!

Tant ho és, que aquest mon de Costa «ha esperdut! tant cop ela bolera amb les platjes tardoreiques. Hi ha que vous les «Costes» que han aparegut tot a l'entorn de la Peninsula: Costa del Azahar! Costa de Valencia! Costa Polo! Costa del Sol! Costa Verde! Costa Real! Costa! Costa...! Costa de cresor que n'hi hagi interes.

Esta bé! No ens del gens que ens empeia el mon tots vegades que gremia si un nomel —ja es podes ca-prezner el cervell que no podrant superar mai de la vida el nom de la nostra Costa Brava—. Costa sugerera un mar, i el mar ela la costa ela bella que oferia el nostre nom.

—Ara ds. perqué en Campredon va escriure «Costas las de Levante» i en lo va trobar un sol-do-ve-ro, d'una bestiada de musics, que va parar no tornar-hi mai más.

—En aquells temps en pensa el pi —ja atrevesiar a dirdi.

Ens Pujada, sorprenit, en la Fabet, en gira i se'n va... I ento la campió popular que fins les crianses economics.

¿Costas las de Levante...?

No, nen... No ¡Realitzgi. Costa no n'hi ha res que una. Costa Brava, que fa la que quando Gerona una vila que malgrat el seu preat d'abdar alguns nens de fill, que deuren trobar-se en excursions de carrera o en pulmó recordatoris, es deuen cbilidad, no i fa...

Però recordo-vos sengre d'aquestes dues paraules, que dos de l'Oda europea, a Tung-Lian amèrica passat per Washington, el centre tom Costa Brava!

Costa Brava per damunt de totes les Costes — que d'ací un parell d'anys n'ho hauran dotat datament— que jugum amè natzent tot a Ferran d'Ibria. Pub sols una de Brava, de magra, de veritable: la nostra Costa Brava!

PORTIM

Monòlit situat a l'ermita de Sant Elm, dedicat a Ferran Agulló en record del bateig de la Costa Brava, l'any 1970. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria desconeguda).

Notícia a doble pàgina apareguda el 29 de setembre de 1963 al setmanari *Àncora* anunciant el proper homenatge de la ciutat a Ferran Agulló. AMSFG. Hemeroteca.

31 INSTITUT SANT ELM

El 1965 fou inaugurat l'Institut Abat Sunyer, actual IES Sant Elm, únic a la ciutat fins el 1999. Anteriorment hi havia hagut el Liceu Abat Sunyer, creat el 1952 i situat al convent actualment desaparegut de la Divina Pastora, al carrer de la Penitència. L'institut fou promogut principalment per Margarita Wirsing i Benet Morera, els quals van lluitar per obtenir els permisos del ministeri, la cessió de terrenys i el finançament. La col·locació de la primera pedra fou el 25 de juliol de 1963. El 1978 es va iniciar l'ampliació amb la construcció d'un segon edifici, que comptava amb laboratoris, biblioteca, despatxos, aules i lavabos. El curs 1980-1981 ja es va disposar del nou equipament i també es va començar a pensar en el canvi de nom del centre, aprovat definitivament el 1988. El 1995 l'Ajuntament va cedir la pineda que dos anys després seria batejada amb el nom d'Anna París en record d'una de les professores del centre, morta prematurament.

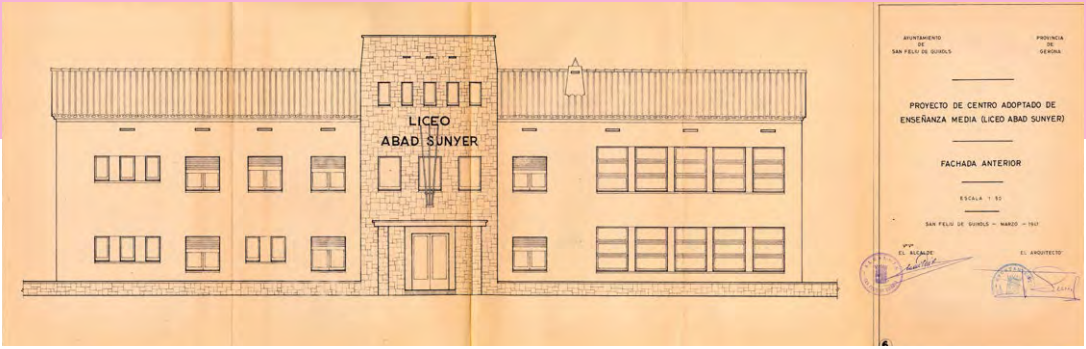

Acte de col·locació de la primera pedra de l'institut d'ensenyament secundari Abat Suñer, discurs de Margarita Wirsing promotora de l'institut, l'any 1963. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria: Pere Rigau Roch).

Plànol de façana del projecte de construcció del centre d'ensenyament mitjà Liceu Abat Suñer (actual IES Sant Elm), l'any 1961, obra de l'arquitecte Francesc Surís. AMSFG. Fons Ajuntament.

32 EDEN ROC

L'any 1959 l'empresa Urbanizaciones y Baños San Elmo va inaugurar en un terreny de la seva propietat al paratge de Port Salvi un servei recreatiu de banys amb restaurant, bar, terrasses i piscina. Aquesta piscina va suposar una revolució en els serveis d'oci existents en aquella època, tant per la seva forma com pel sistema d'alimentació. Mesurava 34 metres de llarg per 22 d'ample, s'omplia directament del mar amb aigua salada i comptava amb il·luminació decorativa, diversos dolls d'aigua i una font. Les instal·lacions s'ampliaren a partir de la dècada de 1960 amb la construcció d'un hotel i apartaments turístics. El conjunt es coneix actualment com a *Hotel Eden Roc*.

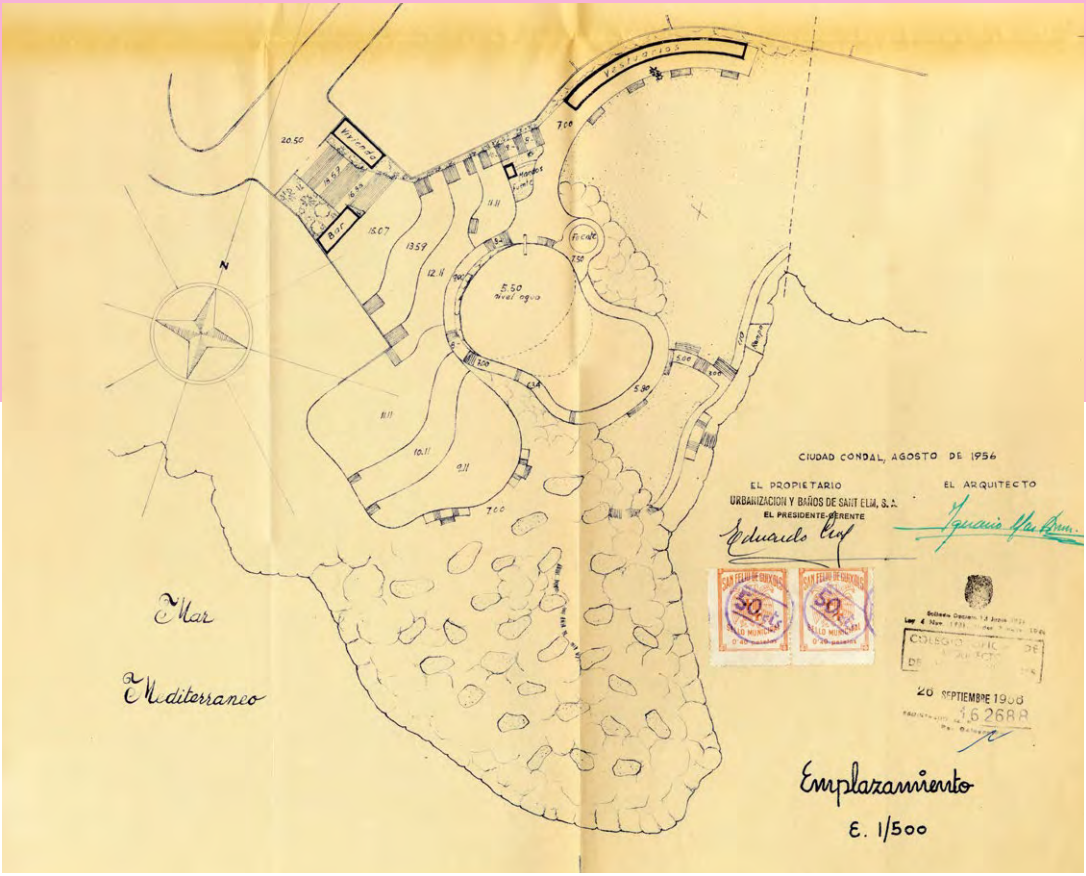

Vista aèria de Sant Feliu de Guíxols amb el complex hoteler Eden Roc en primer terme, pels volts de l'any 1965. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges (autoria desconeguda).

Plànol del projecte de construcció d'una piscina a Port Salvi, l'any 1959, fet per l'arquitecte Ignasi Mas Brossa. AMSFG. Fons Ajuntament.

SUMARI

1 **MONESTIR**
NUCLI HISTÒRIC
ÈPOCA ANTIGA, MEDIEVAL - S. XVIII

2 **AJUNTAMENT**
NUCLI HISTÒRIC
ÈPOCA ANTIGA, MEDIEVAL - S. XVIII

3 **ANTIC HOSPITAL**
L'EIXAMPLE
ÈPOCA ANTIGA, MEDIEVAL - S. XVIII

4 **CASA VIADER**
NUCLI HISTÒRIC
S. XIX

5 **EDIFICI DE LA CAIXA**
NUCLI HISTÒRIC
S. XX

6 **EL PASSEIG**
NUCLI HISTÒRIC
S. XX

7 **CASA PATXOT**
NUCLI HISTÒRIC
S. XX

8 **CASINO DE LA CONSTÀNCIA**
TUEDA
S. XIX

9 **EL FORTIM**
PORT-CALASSANÇ
ÈPOCA ANTIGA, MEDIEVAL - S. XVIII

10 **EL SALVAMENT DE NÀUFRAGS**
PORT-CALASSANÇ
S. XIX

11 **EL PORT**
PORT-CALASSANÇ
S. XX

12 **EL TINGLADO**
PORT-CALASSANÇ
S. XX

13 **EL MOLÍ DE LES FORQUES**
VOLTA DE L'AMETLLER
ÈPOCA ANTIGA, MEDIEVAL - S. XVIII

14 **EL XALET DE LES PUNXES**
SANT POL
S. XX. TURISME

15 **CASETES DE LA PLATJA DE SANT POL**
SANT POL
S. XX. TURISME

16 **LA TAVERNA DEL MAR**
SANT POL
S. XX. TURISME

17 **EL TREN**
TUEDA
S. XIX

18 **AVINGUDA CANÀRIES**
VILARTAGUES-TUEDA DE DALT
S. XX

19 **PLAÇA SALVADOR ESPRIU**
VILARTAGUES-TUEDA DE DALT
S. XX

20 **POBLE NOU**
VILARTAGUES-TUEDA DE DALT
S. XX

21 **ELS QUATRE ARBRES**
VILARTAGUES-TUEDA DE DALT
S. XX

22 **L'ASIL SURÍS**
L'EIXAMPLE
S. XIX

23 **SAFAREJOS DEL PUIG**
L'EIXAMPLE
S. XX

24 **EL REFUGI DEL PUIG**
L'EIXAMPLE
S. XX

25 **ESCOLA GAZIEL**
L'EIXAMPLE
S. XX

26 **PLAÇA DE BRAUS**
L'EIXAMPLE
S. XX. TURISME

27 **BANYS DE SANT ELM**
SANT ELM
S. XX. TURISME

28 **HOTEL PANORAMA**
SANT ELM
S. XX. TURISME

29 **ERMITA DE SANT ELM**
SANT ELM
ÈPOCA ANTIGA, MEDIEVAL - S. XVIII

30 **BATEIG DE LA COSTA BRAVA**
SANT ELM
S. XX. TURISME

31 **INSTITUT SANT ELM**
SANT ELM
S. XX

32 **EDEN ROC**
SANT ELM
S. XX. TURISME

EL TRINQUET
QUADERNS DIDÀCTICS

ENIG-MES

GANXONS

PER SABER-NE MÉS

SANT FELIU DE Guíxols
Empordà - Costa Brava

Arxiu Municipal
Ctra. de Girona, 45-47
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 00 34 972 32 25 93
arxiu@guixols.cat
www.arxiumunicipal.guixols.cat

pfi PTT Pla de Transició al Treball
Guíxols Vall d'Aro

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

AJUNTAMENT DE Sant Feliu de Guíxols
www.guixols.cat

Ajuntament de Castell-Platja d'Aro
www.platjadaro.com

Ajuntament de Santa Cristina d'Aro

www.dosis.studio